

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 5. NOVEMBRA 1964
Leto XVI. — Štev. 44 — Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK

IZHAJA OD FEBRUARJA 1944 — NAJPREJ KOT TEDNIK "LJUDSKI GLAS", NATO OD JULJA 1952 KOT "OBMURSKI TEDNIK", DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV. KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBCINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE "POMURSKI TISK" V MURSKI SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIČ — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR ODGOVORNI UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ — NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 43. TEL. 21-36*

Pozabljena naloga?

Lani in tudi v začetku letošnjega leta smo zelo obširno razpravljali o prehodu na 42-urni delovni teden. Jasno je bilo, da tega prehoda ni mogoče napraviti čez noč ali še manj z odločbo, temveč so potrebni temeljiti izračuni in tudi temeljite analize, kje je še mogoče delovni proces izboljšati, da se ne bo zmanjšal obseg proizvodnje. Za take analize pa je potreben tudi določen čas.

Ena izmed ugotovitev na teh prejšnjih razpravah je bila tudi ta, da teh vprašanj ni mogoče reševati kampanjsko in da se ob tem prehodu moramo tudi otresti kampanjskih rešitev. Toda če danes pogledamo, kaj je bilo storjenega v delovnih organizacijah za to, da tega vprašanja ne bi reševali kampanjsko, moramo reči, da se takega reševanja v praksi ne morejo otresti niti tisti, ki so največji nasprotniki. To jasno kaže sedanje stanje v sotočnici občin: nobenega podjetja še ni, ki bi uvedlo poskusno skrajšani delovni čas, pa tudi nobenega podjetja, ki bi imelo že izdelano analizo in se pripravljalo na skrajšan delovni čas. Se celo več: namesto resnega prizadevanja, da bi se pripravili na prehod in da bi proučevali, kje v organizaciji dela je potrebno nekaj spremeniti ali v kateri fazi proizvodnega procesa nekaj izboljšati z nakupom novih proizvodnih sredstev, raje iščejo vse mogoče razloge in predvsem opozarjajo na skoraj "nepremostljive" težave, s čimer pa se le bolj opravičuje nedelavnost in zavira proces priprav. Zato se ob vsem tem zastavlja vprašanje, če bodo delovni kolektivi res pripravljeni na ta prehod? Vsekakor je zelo neodgovorno tako zavlačevanje, ker bo lahko prineslo neizbežne posledice, ki se bodo čutile pri dohodku, kar pa bo v nekaterih panogah zopet okrepilo težnje po zvišanju cen uslugam.

Na take slabosti med drugim tudi jasno kaže analiza, ki jo je pripravil svet za delo pri občinski skupščini in o njej že tudi razpravljali. Industrijska podjetja še nimajo potrebnih analiz, ob tem pa zatrjujejo, da bodo to v kratkem imele. V »Muri« na primer skrajšanju delovnega časa niso najbolj naklonjeni, čeprav je bilo to podjetje že lani najresnejši kandidat za uvedbo skrajšanega delovnega časa in to iz dveh razlogov: ker so v tovarni zaposlene predvsem žene in drugič, ker je storilnost zelo visoka. Toda v delovnem kolektivu se pojavlja bojazn, da se bo s skrajšanjem delovnega časa zmanjšal tudi dohodek. Vendar to niso popolnoma utemeljeni razlogi. Doslej je ta delovni kolektiv vlagal ogromna sredstva, kar je vplivalo na osebne dohodke in seveda vprašanje, če naj taka vlaganja še dalje tako močno vplivajo na osebne dohodke.

Kmetijstvo pa je zaradi zadnjih ukrepov Zveznega izvršnega sveta (podražitev nekaterih proizvodov in ukinitve regresov) prišlo v drug položaj in je proučevanje možnosti za skrajšanje delovnega časa popolnoma zastalo. Kmetijstvo je kakor gradbeništvo sezonskega značaja in v obeh panogah so problemi v glavnem enaki. V obeh namreč v poletnih mesecih podaljšujejo delovni čas za 2 do 4 ure, kar se potem poračuna s krajšim delovnim časom v zimskih mesecih. Vprašanje je, če je razdelitev delovnega časa najbolj smotrna. V obeh panogah je delo na uvajanju krajšega delovnega časa šele na začetku. Imenovane so bile le komisije.

Primer poenostavljanja je bilo najlažje opazovati pri trgovskih podjetjih, kjer so mislili skrajšati delovni čas tako, da bodo skrajšali odpiralni čas. V nekaterih prodajalnah verjetno druge rešitve ne bo mogoče najti, kar pa pomeni, da bi se enakih morali posluževati v večjih (recimo v mestu, kjer je v vsaki zaposlenih več prodajalcev). Toda v trgovskih podjetjih so kljub vsemu o tem problemu mnogi razpravljali, nasprotno pa zelo malo v gostinskih delovnih kolektivih. Verjetno bo moralo gostinstvo iskati enake rešitve kot v trgovini.

Tudi v PTT podjetju namreč ravno problem rešiti z novo razdelitvijo delovnega časa. To je tudi edino podjetje, ki je pripravilo krajšo analizo, v kateri predlaga ukinitve popoldanskega delovnega časa, ker je ta le 5 do 10 odst. izkoriščen, poleg tega pa bi pismonošem z nakupom mopedov omogočilo hitrejšo dostavo poštinih pošilk predvsem v oddaljene kraje.

Prav tako so tudi v večjih obrtnih podjetjih že večkrat razpravljali. V nekaterih so hoteli uvesti skrajšani delovni čas, vendar brez analize. Problem pa je vsekakor precej težak, ker prav tem podjetjem primanjkuje strokovni kader, zaradi ukrepov Zveznega izvršnega sveta o zvišanju cen nekaterim artiklom pa so tudi v neugodnejšem položaju, ker se cene uslugam počasneje zvišujejo, pavšalne obdavčitve pa so ostale nespremenjene.

Takšen je torej na kratko orisan položaj v gospodarskih organizacijah. Z njim ne moremo biti zadovoljni, kajti še vedno je reševanje pri splošnih ugotovitvah, pri splošnih težavah in še vedno je premalo konkretnega kaj storiti, da skrajšanje delovnega časa ne bi povzročilo tistega, kar ne bi smelo, to je zmanjšanje obsega proizvodnje in zmanjšanje dohodka. Zato pa je še odprtih mnogo vprašanj in zdi se, da napovedi v večini gospodarskih organizacij, da bodo z letom 1965 prešli na krajši delovni čas, niso najbolj realne.

S. B.

V LJUTOMERSKI IN RADGONSKI OBČINI:

Deževje ovira jesensko setev

PRIČAKOVALI SMO BOLJŠI PRIDELEK GROZDJA

Skoraj vso drugo polovico oktobra so na naših posestvih in v kmetijskih zadrugah stroji mirovali. Izredna jesenska moča je onemogočila setev in prav tako tudi trgatav. V zasebnem sektorju bo setev končana te dni, na posestvih pa računajo, da bodo končali s setvijo najkasneje do 25. novembra, toda ne povsod enako.

V ljutomerskem kombinatu so do 1. novembra zasejali okrog 45 odst. za jesensko setev predvidenih površin. Največ težav imajo s pospravljenimi koruznimi slamami, za katero so se odločili, da jo bodo sežgali, čim bo nekoliko bolj suho.

V Apaški dolini so s setvijo precej pihiteli, saj so pred dežjem zasejali okrog 50 odst. korov pšenice. V ponedeljek jim je ostalo neposejanih le še nekaj manjših površin. Na apaškem področju so zasejali do tega dne 253 ha pšenice.

Kmetijska zadruga Križevci pri Ljutomeru je zasejala na lastnih površinah do ponedeljka blizu polovico, dočim so dosegli v kooperaciji 60 odst. Računajo, da na Ščavnškem poplavnem področju ne bodo mogli letos zasejati okrog 40 hektarov njiv zaradi poplavl. Zemlja v tem predelu je precej težka in se počasi suši. V ljutomerski zadrugi so pričeli s setvijo v ponedeljek. V lastni proizvodnji bodo zasejali 30 hektarov pšenice, v kooperaciji pa imajo 370 hektarov. Od teh so zasejali okrog 65 odst. Tudi pri V.G. Kapela so ostala neposejana samo koruzišča.

Na ljutomerskem kombinatu sodijo, da bodo končali setev do 20. oziroma 25. t. m., dočim predvidevajo konec setve drugod nekako do 10. novembra, v apaški dolini pa je setev te dni pravzaprav že končana.

Izredno slabo vreme je naredilo precej škode tudi v vinogradih. V Ljutomeru sodijo, da bodo pridelali za okrog 7 vagonov vina manj kot so pričakovali. Veliko grozdja je segnilo ali popokalo. Tudi sladkorja ima grozdje veliko manj. Povsod, kjer so obrali vinograde pred zadnjim deževjem, so namerili od 19 do 21 sladkornih stopinj, dočim se je zmanjšala stopnja sladkorja deževju na 14 do 18 stopinj. V Ljutomeru računajo, da bodo utrpeli v vinogradništvu za okrog 18 milijonov dinarjev škode. Trgatev bodo zaključili v Ljutomer, kombinatu predvidoma danes oziroma jutri. Tudi v radgonskem kombinatu je trgatav v zaključni fazi. Računajo, da bo pridelek za okrog 10 odst. manjši. V ponedeljek je bilo treba obrati grozdje še na okrog 20 hektarih vinogradov. Na Kapeli so zaključili trgatav preteklo soboto. Povprečen pridelek znaša

45 hl na hektar, kar pomeni srednje dober pridelek.

Na vseh vinogradniških posestvih oziroma obratih so mnenja, da bi trgatav potekala veliko hitreje, če bi bilo mogoče grozdje dovolj hitro predelati. Povsod namreč primanjkuje sodobnejših stiskalnic. Za delovno silo ni bil problem; trgatav so opravili z domačo delovno silo le v Radgoni so najeli nekaj sezoncev iz Medžimurja.

Predvsem v Ščavnškem področju so zasejali zasebni kmetovalci pšenico že pred deževjem. Toda izredna močna moča bo verjetno veliko posevkov uničila. V kolikor se vreme ne bo izboljšalo — vremenska napoved v našem listu napoveduje za 13. november sneg — bo ostalo verjetno nekaj površin neposejanih.

V LENDAJSKI OBČINI

Živahne priprave na konferenco SZDL

Namen izvršnega odbora SZDL Lendava na zadnjem sestanku s predsedniki krajevnih organizacij, pripraviti krajevne organizacije, da dobro organizirajo letne konference, je v veliki meri že dosežen.

V krajevnih organizacijah je opaziti živahno dejavnost. Članstvo se zbira na predkonferenčnih sestankih, kjer konstruktivno razpravljajo o kadrovski politiki v organizaciji in o krajevnih problemih, o katerih bo morala reči svojo

besedo letna konferenca. Opaziti je pozitivno težnjo po kvalitetnih premikih v strukturi vodstev krajevnih organizacij. Kot kažejo dosedanje razprave, bodo nova vodstva pomlajena, vključevala pa bodo tudi večje število članic kot doslej.

V večini krajevnih organizacij so se že začeli pripravljati na letne konference, so pa tudi take, ki ne kažejo te aktivnosti — npr. krajevna organizacija mesta Lendava.

Gornja Radgona:

Drugi teden zbori volivcev

Na področju radgonske občine bodo v dneh od 8. do 15. novembra po vseh večjih krajih zbori volivcev. Na njih bodo razpravljali o problemih s področja socialnega varstva in o problemih šolstva na območju občine. Mimo tega bodo obravnavali še razne predloge in vprašanja volivcev.

Poročilo o šolstvu, ki ga bodo obravnavali na zborih, zajema pregled stanja učencev, oddelkov in osebja v šolskih in vzgojnih zavodih, učno vzgojno delo, potrebe po in-

vesticijah v šolstvu, problem kadrov, opremljenost šol z vzgojili in učili, financiranje osnovne dejavnosti in družbene samoupravljanje.

Ika

V 8 urah 2400 srajc

V Muri so pred kratkim uvozili iz Nemčije novo likalno garnituro, s katero bodo dosegli boljšo kvaliteto likanja in povečala se bo storilnost.

Pri likanju na stari način je bila storilnost dosti manjša, v 8 urah je 14 ljudi zlikalo 1500 srajc, medtem ko sedaj v istem času 11 ljudi zlika 2400 srajc.

Poleg te garniture so uvozili tudi stroj za lepljenje podlage za nylon srajce. Kapaciteta stroja je okrog 900 tisoč komadov v 8 urah. Glavna prednost stroja je, da se z njim doseže dobra kvaliteta lepljenja, katera je za proizvodnjo nylon srajc neobhodno potrebna.

Vreme

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 5. do 15. novembra

Okrog 6. in zlasti okrog 13. novembra padavine z ohladitvijo, pri čemer se okrog 13. novembra predvideva sneg do nižin.

V ostalem suho vreme, večjih tudi razjasnitve.

Dr. V. M.

Jesensko popoldan na lendavskih ulicah

Razgovor o aktualnih problemih in nalogah v gospodarstvu

Občinski komite ZKS v M. Soboti je v ponedeljek priredil širši razgovor o aktualnih problemih in nalogah v gospodarstvu. Član izvršnega sveta SRS Rudi Čačinovič je pojasnil stališča izvršnega sveta o nadaljnjem razvoju gospodarstva v prihodnjem obdobju in ukrepe, ki bi zagotovili stabilnejše pogoje na notranjem tržišču, zlasti pa skladnejši razvoj osebne potrošnje. Med te ukrepe spada omejevanje investicijske potrošnje, problemi razširjene reprodukcije in napor za realen dvig osebnih dohodkov.

Razgovoru je prisostvoval širši krog vodilnih ljudi iz gospodarskih organizacij, ki so se zanimali za podrobnejša pojasnila o nekaterih stališčih.

vam priporočam

kolektiv trgovskega podjetja
prekmurski magazin
murska sobota

POSLOVALNICE »ŠPECERIJA« — »NOVI DOM« —
»PRESKRBA« — »ŽIVILA« vse za vaše vsakodnevne potrebe v domu, kuhinji in gospodinjstvu!

JOHNSON ZMAGAL NA VOLITVAH V ZDA

V torek so bile v Združenih državah Amerike predsedniške volitve, ki jih je ves svet zelo budno spremljal, saj so odločale o usodnem vprašanju za ves svet: ali bo zmagal kandidat politike ali pa kandidat ekstremističnih političnih potez. Umirjenjšo politiko zastopa demokratska stranka s svojim kandidatom Johnsonom, ekstremistično pa republikanska z Goldwaterjem. Od tega, komu bodo amer. volivci zaupali vodstvo države, je namreč odvisno reševanje vrste aktualnih in za svetovni mir zelo občutljivih vprašanj. Pojava Goldwaterja že od samega začetka ni bila priljubljena v demokratičnem delu ameriške javnosti. Volilne napovedi so bile v glavnem ugodne za Johnsona. Ameriški strokovnjaki za proučevanje javnega mnenja so napovedali, da bo Johnson zmagal z 62 odstotki glasov.

Popolnih in dokončnih podatkov o izidu volitev še ni, toda po delnih podatkih, ki so bili objavljeni včeraj dopoldne ob 10.30 je kandidat demokratske stranke in sedanjí predsednik dobil 37 milijonov 446 tisoč glasov, kandidat republikanske stranke Barry Goldwater pa 23 milijonov 775 tisoč glasov. Kljub temu, da še dokončnih podatkov ni bilo in da je bilo znano, da je Goldwater zmagal v treh državah in štirih drugih vodil, je že na osnovi teh delnih podatkov jasen volilni izid: Zmagal je Johnson.

V vrsti svetovnih časopisov so se takoj ob teh ugotovitvah pojavili komentarji o politiki, ki jo bo Johnson vodil sedaj, ko je mimo volilna kampanja. Francoski komentatorji poudarjajo, da Johnson v tem času res ni mogel uveljaviti odločnejše politike in se pričakuje, da jo bo začel takoj sedaj in to predvsem v Južnem Vietnamu in tudi glede drugih vprašanj. Tako francoski kakor tudi angleški in drugi komentatorji pa pozdravljajo zmago Johnsona, ker že od začetka niso bili naklonjeni Goldwaterju in njegovim prenapetim stališčem.

VIETKONG ZOPET V OFENZIVI

Osvobodilno gibanje v Južnem Vietnamu je zopet prešlo v večjo ofenzivo. V nedeljo zgodaj zjutraj je bombardiralo sajgonsko letališče Bien Hoa, ki je oddaljeno komaj 20 km od Sajgona in je najvažnejše ameriško oporišče v Južnem Vietnamu. Bombardiranje letališča je trajalo 40 minut in Američanom so bile prizadete težke izgube. Ubiti so bili štirje Američani, 72 ranjenih, poleg tega pa je bilo popolnoma uničenih ali močno poškodovanih 20 težkih bombnikov tipa »B-57«, ki so jih Američani poslali tja po tonkinski krizi in jih doslej še niso uporabili. Uničili so tudi štiri helikoptere in tri lovska letala, škoda pa znaša okrog 15 milijonov dolarjev. Poleg tega so enote osvobodilnega gibanja napadle položaje vladnih čet, ki so od glavnega mesta oddaljeni 10 km.

Ta napad je v glavnem mestu ZDA povzročil veliko razburjenje. Takoj so sklicali nujno posvetovanje. Napad ocenjujejo kot doslej najhujši napad osvobodilnih sil na pretežno ameriška oporišča v Južnem Vietnamu.

To je bil začetek širše ofenzive, ki se je sedaj razširila na celotni teritorij Južnega Vietnama. Enote osvobodilnega gibanja so napadle vrsto postojank. V Sajgonu pa imajo trenutno problem s sestavo nove vlade, kar jim že dalj časa ne uspeva ravno najbolj, saj so v zadnjih dveh mesecih preizkusili že več predsednikov in več vlad.

LATINSKA AMERIKA NEMIRNA

V več latinskoameriških državah vadajo zelo hudi politični boji. Bolivija, ki je že dalj časa dokaj nemirna dežela, je prizorišče novih uporov. V torek je v glavnem mestu La Pazu izbruhnil upor v nekem konjenickem polku. Po uradnem sporočilu so ga kmalu zatrli. Toda uporniški radio je poročal, da so upor izbruhnili še v štirih drugih mestih Bolivije. Uporniki zahtevajo, da predsednik vlade Paz Estensoro odstopi s tega položaja.

Tudi vlada kolumbijskega predsednika Valencia je zašla v resno krizo. Gverilski odredi so zopet prešli v akcijo in dvo-

mesečna ofenziva vladnih enot upornikov ni zadržala. Odkrili so pa skrivne tovarne orožja, ki so po ocenah raztresene po vsej deželi in proizvajajo orožje za uporniške čete.

Prebivalstvo je čedalje bolj nezadovoljno s politiko Valencia. Nacionalno sindikalno gibanje je organiziralo protestni pohod, ki je bil dolg skoraj 700 km in je hotel obrniti pozornost svetovne javnosti na težko stanje v Kolumbiji in mobilizirati več ljudi v protivladni dejavnosti.

V Venezueli vlada prav tako izredno nezadovoljstvo. Tudi ta dežela ni mogla rešiti svojih problemov, kljub temu, da so že dalj časa ostra nasprotja in spopadi. Delavci so izredno ogorčeni, ker tuje petrolejske družbe odpuščajo delavce. V venezuelski petrolejski industriji je zaposlenih največ delavcev, zato so na zadnjem kongresu pred dnevi opozorili na nedopustno prakso tujih družb, da samovoljno odpuščajo delavce ter zahtevali od kongresa, da jim to s posebnim zakonom prepove. Po podatkih venezuelske sindikalne organizacije je sedaj v tej deželi okrog 300.000 brezposelnih.

V Argentini je prav tako napeto zaradi napovedane vrnitve bivšega diktatorja Perona, ki je po strmoglavljenju zbežal v Španijo, a se sedaj zopet pripravlja na vrnitev.

ŠE VEDNO LE DOMNEVE

Dopisniki nekaterih zahodnih časnikov in agencij so prenesli iz Moskve vsebino dokumenta, ki so ga, kot trde, izročili sovjetskim partijskim aktivistom. Obsegajo obtožbe proti Hruščovu, ki jih je obravnaval tudi zadnji plenum CK KP Sovjetske zveze.

Po teh doslej nepotrjenih vesteh — svetovna javnost namreč še vedno z veliko nestrpnostjo pričakuje objavo govora, ki ga je imel Suslov na plenumu — očitajo Hruščovu na področju notranje politike, da je grešil v kmetijstvu. Posebno se je obotavljal pri usmeritvi na ekstenzivno ali intenzivno proizvodnjo. Dalje mu zamerjajo, da je razdelil partijske organizacije in forumne na kmetijske in industrijske (sklep novembraškega plenuma CK leta 1962) ter s tem sprožil spopade o pristojnostih. Dajal je tudi prednost lažji industriji na škodo obnove zaostalih sektorjev težke industrije, zavrnil načrt petletnega plana 1966-1970 itd.

Na področju zunanje politike mu najprej očitajo, da je »zajahal« zunanje ministrstvo, izzval kubansko krizo, s tem da je poslal rakete na otok in pozneje izgubil ugled prav zaradi njihovega umika, in da je vključil nepristojne osebe, kot je npr. Adžubej, na diplomatske položaje brez znanja in odobritve zunanjega ministrstva in prezidija CK. Dalje mu zamerjajo, ker je udarjal s čevlji po mizi v generalni skupščini OZN, inzultiral posamezne tuje predstavnike in delegacije, dajal škodljive izjave tujim predstavnikom (npr. japonskim socialistom) itd.

Kakor pravijo obtožbe, je omejeval samostojnost posameznih socialističnih dežel, izključil Romunijo iz načrta o gradnji »naftovoda prijateljstva«, tako da je bila prisiljena prodati nafto drugim deželam, se osebno spopadel z Gheorghijem Dežem in s tem skalil odnose med obema deželama...

Kakor pravi poročilo, je Hruščov tudi do skrajnosti zaostril spopad s Kitajsko in hkrati poslabšal odnose z drugimi partijami, pri čemer ni upošteval, da se te v načelnih vprašanjih strinjajo s stališči KP SZ, da pa se ne strinjajo z načinom, kako je KP SZ vodila boj proti kitajskim opozicijam.

Hruščovu so baje pripisali tudi mnoge druge napake, med drugim nepotizem oziroma povzdigovanje posameznih članov lastne družine na odgovorne položaje. Kakor pravijo, obsega dokument partijskih aktivistov 29 kritičnih pripomb na račun Hruščova.

Sovjetski neuradni krogi zatrjujejo, da bodo v kratkem objavili uradni dokument, ki bo podrobno razčlenil vse očitke in razloge, zakaj so Hruščova razrešili položaja prvega sekretarja KP SZ, člana prezidija CK KP SZ in predsednika sovjetske vlade.

V šestih mesecih od 32 na 36 tisoč

Svet za delo je pripravil izredno zanimivo analizo gibanja osebnih dohodkov v prvem polletju letošnjega leta. V analizi je podrobno prikazano, kakšni so bili povprečni osebni dohodki v posameznem mesecu in kako so se tudi gibal v primerjavi z okrajnim povprečjem. Ta primerjava pa zopet kaže, da so osebni dohodki na področju soboške občine nižji kar za 6,3 odst. Razlika je torej še vedno precejšnja. Povprečje osebnih dohodkov v okraju v šestih mesecih je 37.578 dinarjev, v soboški občini pa 35.342 din. V primerjavi z lanskim letom se je razlika občutno zmanjšala.

Nekatere primerjave v tej analizi so zelo zanimive. Medtem ko je bilo v januarju povprečje osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah 32 tisoč 319, je še od približno 5000 zaposlenih v delovnih organizacijah 1.462 v prvem tromesečju prejelo pod 25.000, a 1.114 med 25 in 30 tisoč dinarjev mesečno. V drugem tromesečju se je število zaposlenih v gospodarskih organizacijah povečalo za približno 600 delavcev, toda do 25.000 dinarjev je prejelo 1.037 delavcev, kar je veliko znižanje

in priča, da so se osebni dohodki temu delu zaposlenih izredno povečali. V prvem polletju je prejelo do 25.000 dinarjev 1.252 delavcev oziroma približno polovica do 30 tisoč. Ker so se v drugem polletju zaradi podražitve nekaterih prehranbenih artiklov povešali tudi osebni dohodki in to regresivno, bodo ti podatki za drugo polletje vsekakor mnogo drugačni.

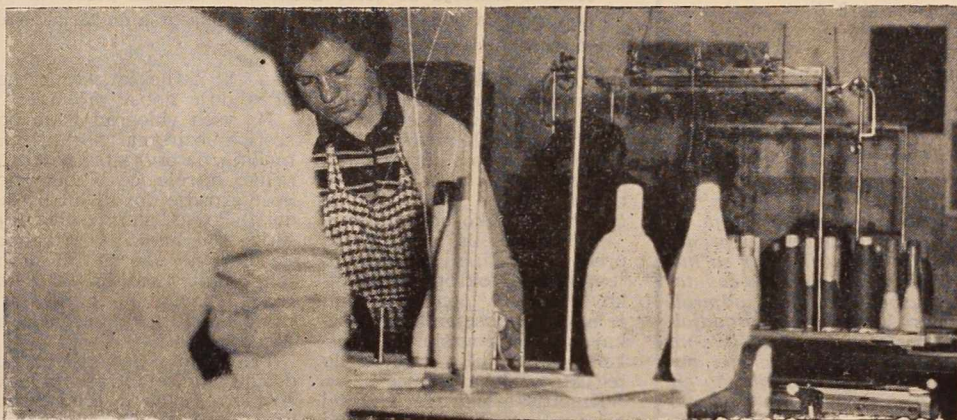
V katerih panogah so bili povprečno najvišji dohodki? To stanje se je iz meseca v mesec spreminjalo. V prvem

tromesečju so bili najnižji v kmetijstvu, nato v industriji, a najvišji v obrtništvu, v drugem tromesečju pa najnižji v trgovini in gostinstvu, obrti, industriji, kmetijstvu, najvišji pa v gradbeništvu in sicer za približno 10.000 dinarjev višji od povprečnih prejemkov v teh mesecih v celotnem gospodarstvu. Isti vrstni red je tudi za celotno prvo polletje: najvišji v gradbeništvu, najnižji v trgovini in gostinstvu.

Precej neenotnosti je pri zvišanju osebnih dohodkov zaradi podražitve živilskih artiklov. V večini gospodarskih organizacij so bila ta zvišanja regresivna. V industriji od 1500 zaposlenim z višjimi dohodki do 3.500 tistim, ki imajo najnižje (do 25.000 din). V industriji so ta zvišanja izvedli na račun ugodnejših instrumentov delitve dohodka ali pa na račun skladov. V trgovini in gostinstvu so prav tako večinoma zvišali osebne dohodke regresivno (od 4.000 do

1.500). Enaka zvišanja vsem zaposlenim pa so bila v gostinskih podjetjih (Zvezda, Central in Zvezda v Beltincih). V nekoliko težkem položaju so se znašle kmetijske delovne organizacije, ker jih je ukinitve regresov precej prizadela. V kmetijskih zadrukah so povišanja različno reševali. Ponekod (KZ Cankova in KZ G. Petrovci) s spremembo pravilnika, drugod z dodatki: enakimi ali regresivnimi. Tudi v obrtnih organizacijah niso ubrali istega načina. Nekaj podjetij je spremenilo pravilnik, drugod pa so uveljavili regresivne dodatke v razponu od 1.500 do 5000 dinarjev.

Ob takšnih zvišanjih in pa tudi večji storilnosti je zanimivo ugotoviti, da je bilo v delovnih organizacijah ob koncu meseca avgusta znatno manj delavcev z dohodki do 25.000 dinarjev, toda tudi 70 zaposlenih z dohodki nad 100 tisoč. Glede same delitve dohodkov pa je še v nekaterih organizacijah precej nereda. Zlasti iz soboških gostinskih podjetij prihaja od zaposlenih mnogo pritožb na račun nepravilnega obračunavanja.

Detalj iz delovnega kolektiva »Beltinka«

Beltinka se uveljavlja tudi na zunanjem tržišču

Tovarna pletenin »Beltinka« iz Beltincev je v primerjavi s številnimi tovrstnimi podjetji pri nas majhen delovni kolektiv, ki šteje le nekaj nad sto zaposlenih. Razvojná pot »Beltinke«, ki se je razvila iz majhne obrtne delavnice, je bila težavna, saj se je morala dolgo časa boriti z začetnimi težavami kot so: plasman izdelkov, redno oskrbovanje surovin, nizki osebni prejemki, devizna sredstva za nabavo reprodukcijskega materiala, preusmeritev proizvodnje itd. Toda prizadevnost in enotnost delovnega kolektiva sta bila odločilna činitelja za uspešen podvig in dosego ugodnega položaja v katerem se nahaja.

Delovni kolektiv tovarne »Beltinka« se je odločil s 1. julijem letos preusmeriti proizvodnjo na izdelavo otroških pletenin za domači trg, ker je bilo povpraševanje za temi artikli največje, ter na izdelavo športnih proizvodov, za katere je vladalo največje zanimanje na zunanjem tržišču. S preusmeritvijo proizvodnje, ki se je pokazala za upravičeno, je bila dosežena tudi večja produktivnost. V prvih devetih mesecih letošnje proizvodnje je bil ustvarjen večji celotni dohodek za 18 odst. ter za 38 odst. večji čisti dohodek, kot v isem obdobju lanskega leta. Fizični obseg proizvodnje se je povečal za 25 ods., osebni dohodek pa za 30 odst. pri 3 odst. manjši zaposleni delovni sili. Povprečni osebni dohodek so se od lanskih 21.820 povečali na 33.698 dinarjev. Seveda pa je v podjetju še vedno nekaj takih, ki ne dosegajo norme in s tem tudi minimalnega osebnega dohodka.

V tovarni pletenin »Beltinka« nameravajo s 1. marcem prihodnjega leta preiti na tri izmene in v perspektivi proizvodnjo delno avtomatizirati ter s tem ustvariti boljše pogoje dela. Zaradi tega povečajo posebno pozornost izvozu, da bi si tako zagotovila potrebna devizna sredstva za nabavo predvidene opreme. Že v lanskem letu so izvozili za 19,5 milijonov dinarjev svojih izdelkov v Poljsko in ZDA. Letos pa so letni plan izvoza 51 milijonov že močno presegli, saj so v desetih mesecih izvozili za 107 milijonov dinarjev svojih proizvodov. Predvidevajo, da bo letošnji izvoz dosegel 131 milijonov dinarjev. Poleg Češke, ki je njihov največji odjemalec, izvažajo letos tudi v SZ in Poljsko. Podjetje se s Češko sklenilo pogodbe že tudi za prvo polletje prihodnjega leta in sicer v vrednosti 65 odst. tržne vrednosti svojih proizvodov.

V podjetju »Beltinka« skrbijo tudi za izobrazbo svojih članov. V ta namen organizirajo skupaj z DU v Murski Soboti poseben izobraževalni tečaj, ki obsega okrog 230 ur. V njem naj bi člani kolektiva dobili osnovno znanje iz sa-

moupravljanja, da bi tako lažje dojemali in izvrševali naloge, ki se pred kolektivom postavljajo. Poleg tem iz samoupravljanja so vključili tudi predavanja iz gospodinjstva. V okviru podjetja so organizirali tudi center za strokovno izpopolnjevanje skupaj delavcev v Murski Soboti kjer priučujejo delavke na delovnem mestu.

V prihodnjem letu nameravajo zgraditi tudi skladiščne prostore, mehanično delavnico ter sanitarije. Gradnja naj bi bila etapna, v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

—fm—

S SEJE OBČINSKE KOMISIJE ZA VZGOJO IN VARNOST PROMETA V M. SOBOTI:

Uredi prometne znake!

Predzadnji četrtek je bila seja občinske komisije za vzgojo in varnost prometa v Murski Soboti. Na seji so udeleženci razpravljali o važnih vprašanjih iz prometne varnosti na območju občine. Seje so se udeležili tudi zastopniki ŽTP Maribor — prometne sekcije Murska Sobota, kajti varnost železniškega prometa je v tesni povezavi z varnostjo prometa na cestah.

Zastopniki ŽTP so ugotavljali, da se nahajamo pred tednom varnosti železniškega prometa ŽTP v Mariboru. V tem smislu je organizirana tudi razstava originalnih fotografij o železniških nesrečah. Razstava je v Murski Soboti, Titova 18. Na seji se je med drugim razpravljalo tudi o cestni signalizaciji v samem mestu M. Sobota. Cestna signalizacija v mestu M. Sobota predstavlja poseben problem prometne varnosti. Prometni znaki v mestu se pogosto premeščajo iz enega na drugo mesto. Opravičljivo je dejstvo, da se gradi mestna kanalizacija in je premeščanje prometnih znakov skoraj nujno, včasih pa ne bi bilo treba iti v skrajnost, kajti domači in tuji vozniki se ne morejo tako naglo prilagajati nastali situaciji. Z ozirom na to je bil sprejet sklep, da bo v bodoče o postavljanju cestne signalizacije imela glavno besedo občinska komisija za vzgojo in varnost prometa. Za celotno občinsko območje pa se bo izdelala skica cestnega omrežja, odnosno skica vseh križišč, iz katere bo razvidna vsa postavljena in manjkajoča cestna signalizacija.

Signalizacija na nekaterih cestah v občini je namreč zelo slaba. Cestno-prometni znaki stojijo le na najbolj prometno kritičnih mestih. Vzdrževanje oziroma obnavljanje znakov pa ni zadovoljivo, ker ponekod znaki zaraščajo in propadajo. Nekoliko boljša je signalizacija na cestah II. reda, bolj pomanjkljiva pa na cestah III. reda in to ne samo s prometnimi znaki, temveč tudi z raznimi cestnimi znamenji, ki so za varno vožnjo

neobhodno potrebni. Te pomanjkljivosti se odražajo posebno na nevarnih odsekih cest, ki opozarjajo voznika oz. ga usmerjajo pri vožnji.

Z namenom, da zagotovi varnejši promet na nekaterih delih cest, je potrebno odpraviti nepregledne ovinke z rekonstrukcijami cest ali pa z odstranitvijo drugih ovir, ki preprečujejo pregled, kot npr. drevje itd. Posebno kritičen je ovinek na cesti II. reda v Tišini, kjer je nujno postaviti prometno zrcalo. Postavitev prometnega zrcala je šteti le kot začasni ukrep, dokler se ne bodo zagotovila potrebna finančna sredstva za rekonstrukcijo ovinka. Navedeni ovinek je zelo oster, nepravilno speljan in nepregleden.

Prometni znaki so marsikje pomanjkljivi

„Prevezeli smo slabo dediščino“

Na predkonferenčnih sestankih krajevnih organizacij SZDL ocenjujejo tudi delo minulega obdobja. Seveda to tam, kjer so sestanki že v teku, ponekod tudi s sestanki še niso začeli. Med tem, ko je opaziti izredno živahnost na vaseh lendavske občine, vlada v Lendavi mrtvilo.

Že nekaj let nazaj je opaziti v krajevni organizaciji Lendava stagnacijo. Zbori vo-

livec so bili slabo obiskani, čeprav vsebinsko dobro pripravljeni. Vzrokov za mrtvilo je več. Nekateri menijo, da je med drugimi vzroki tudi neobveščenost. Tajnik krajevnega odbora SZDL Lendava Jože Kuzma o tem pravi naslednje:

»Da v našem krajevnem odboru ni vse tako kot bi moralo biti, je več vzrokov. Kot prvi je dediščina, ki smo jo

sedanji odborniki sprejeli. V prejšnjih letih delo krajevnega odbora ni samo stagniralo, celo nazadovalo je. Ob prevzemanju dolžnosti nismo mogli dobiti niti zapisnikov sej prejšnjega odbora. Ponovno delo smo začeli na ruševinah. Tako delo je zahtevalo od nas naporov in predvsem časa, ki pa je prav nam primanjkoval, ker smo preobloženi s funkcijami. Sam, na primer, imam tri predsedniške funkcije o občinskem merilu. Težko je delati na tolikih področjih. Čeprav smo delali od jutra do večera in velikokrat še pozno v noč, več napraviti nismo mogli. To, da tudi sedanji odbor ni bil dovolj aktiven z ničemer ne opravičujem. Veseli me, da smo kljub vladajočemu mrtvilo uspeli vse politične akcije dobro organizirati in uspešno zaključiti. Tudi zbori volivcev so v zadnjem času bolj obiskani, kar je plod konkretne obravnave krajevnih problematike in reševanja

komunalnih problemov. Res, stanje kakršno je v krajevni organizaciji Lendava, morama grajati, vendar graja ne prizadene tretji, četiri in peti rajon. Ti so doslej pokazali največ volje do dela in tudi uspehi so pri njih vidni.

J. Sabjan

Kakšna je cena kruha?

V predzadnji številki Pomurskega vestnika smo objavili sestavek o »Mlinopeku« in o problemih cene kruha v Murski Soboti. Tržna inšpekcija občinske skupščine nam je takoj po objavi sporočila, da se z navedenimi trditvami v sestavku ne strinja in da ni res, da bi nastajala taka izguba pri peki kruha. Tudi svet za blagovni promet in turizem pri občinski skupščini je 27. oktobra med drugim razpravljal o ceni in stroških za peko kruha. Prejeli smo zapisnik s seje in v celoti objavljamo tisti del, ki se nanaša na ta problem.

»Tajnik sveta je podal poročilo o cenah in stroških peke kruha. Obstoječe stanje je obrazil tudi direktor mlinškega podjetja »Mlinopek« tov. Forjan. Po daljši diskusiji in razpravi je svet sprejel naslednje ugotovitve:

1. Stanje pekarni ni tako kritično, kot je to kazalo na prvi pogled, kar je razvidno iz dejstva, da pekarna v mesecu septembru ni prikazovala izgube, ampak dohodek.

2. Pekarne pri peki kruha ne dosegajo po predpisih določenega izpla, ampak nižjega, kar si razlagamo tako, da je moka, ki jo podjetje dobiva, manj kvalitetna in da ne ustreza popolnoma »JUS.

3. Stroški peke kruha so bili določeni že pred dvema letoma in tako so napram sedanjim cenam že zastareli.

4. Stroški uprave, ki odpadajo na pekarno, so previsoki, saj znašajo 31 odstotkov v odnosu na celotne bruto dohodke, oz. 12,6 odst. na celotne stroške poslovanja pekarnice.

Na podlagi gornjih ugotovitev je svet sprejel sledeče zaključke in priporočila:

Uredništvo

V novo zimo — v novi obleki in novem plašču!

PRODAJNI SERVIS

Modna hiša

LJUBLJANA · MARIBOR

Drobiž, ki ni samo drobiž

— Kupil sem pred dnevi na soboški tržnici pol litra pečeneh kostanjev. Tako lepo so dišali. Osemdeset dinarjev sem odšel in ugotovil, da je bila nekaj več kot polovica kostanjev zaniž.

— Če greš v naše mesnice, si ne moreš privoščiti nobene izbire. Teletino vidiš bolj porredko, najčešče pa si lahko v mesnici ogledaš le prazne obšalne kline.

— Delavsko uslužben. vlak, ki se vrača ob pol sedmih zjutraj iz Murske Sobotice proti Ljutomeru ima svojevrstne navade (vlak?!). Ker ni službenega voza, včasih vzamejo kolo na vlak, včasih pa ne. Verjetno od razpoložanja.

— Soboško podjetje »Kuri-vo« se je na svojevredni način izoliralo od potrošnikov. Da ne bi bilo treba poslušati grenkih na račun pomanjkanja premoga, se na telefonske pozive raje sploh ne odzivajo.

— Ponekod so uslužbencem občinske uprave odobrili 1800 din draginskega dodatka, prosvetnim delavcem pa 1500. Slednji pravijo, da ne gre za 300 dinarjev, pač pa za princip.

— V nekem pomurskem podjetju so tako zaverovani v centralizem, da verjetno nihče drugi ne ve (ali pa ne bi smel) povedati, zakaj imajo na dvorišču svojega obrata toliko lepega blata, kot edinole direktor.

— V Soboti je bilo prelitega že veliko črnila zaradi svinjakov v mestu. Kdo ve, ali obstoja odluk, ki to prepoveduje, ali pa ga nihče ne izvaja. Vemo le to, da so naši vrli meščani verjetno zaradi tradicije še naprej svinjerejci.

V LENDAVSKI OBČINI SE SPRAŠUJEJO

Turizem in možnosti razvoja

Slikovita okolica Lendave je bila doslej vse premalo izkoriščena za razvoj turizma in za rekreacijo delovnih ljudi. Pomanjkanje sredstev doslej tega ni dopuščalo. Rast dohodkov domačega prebivalstva, obisk tujcev, predvideni malobimerni promet, vse to zahteva večja vlaganja in temeljitejša izkoriščanje prirodnih lepote in znamenitosti.

V občini obstajajo tri turistična društva: lendavsko, črenšovsko in dobrovniško. Med temi je bilo doslej najbolj delavno črenšovsko, ki je pred kratkim v sodelovanju sindikalne podružnice KZ Črenšovci na rokavu Mure dogradilo turistično postojanko kolišče »Bobri«.

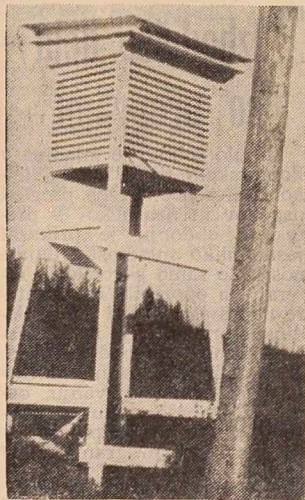
Dobrovniško turistično društvo si prizadeva, da bi bilo bukovniško jezero z okolico čimprej usposobljeno za večji in zahtevnejši turistični promet. Precej sredstev za ureditev je vložil lesni obrat KIK Pomurka. Lendavsko turistično društvo bi naj razvijalo turizem v Lendavi sami in okolici. Tu je potrebna precejšnja mera razumevanja in sodelovanja med organizacijami. Vzgled sta lahko lovsko društvo Petišovci in ribiško iz Lendave, ki sta v sodelovanju mnogo prispevali k izgradnji »Lovsko - ribiškega doma« v Lendavi. Velike možnosti za razvoj turizma so v lendavskih gorah in Čebitbi, kjer so večje količine tople vode.

Zal so društva in družbene organizacije neenotne. Vsaka zagovarja svoj koncept, sredstva se drobijo, rezultat pa je skromen. Potrebno bi bilo izdelati enoten program dela in razvoja turizma.

Razen društev, družbenih organizacij, lahko največ pripomorejo k razvoju turizma gostišča, ki imajo od turizma neposredne koristi in ga s svojim poslovanjem lahko v znatni meri pospešijo.

Za razvoj domačega in tujega turizma so odprte široke možnosti in če te ne bodo izkoriščene, lahko vso krivdo pripišemo indiferentnosti družbenih in delovnih organizacij.

i š.

Članek pod naslovom »Mladina v Veržju nima perspektive«, ki je bil objavljen v vašem listu dne 29. 10. 1964 na strani 4, je popolnoma neresničen. Mladinski aktiv v Veržju še sploh ni imel letne konference, ampak je imel v torek dne 13. 10. 1964 samo mladinski sestanek, na katerem so si izvolili novega predsednika, ker je prejšnji predsednik odšel na študij v Ljubljano.

Da boste dobili točno sliko tega sestanka, vam pošiljamo prepis zapisnika sestanka, ki je prispel po pošti na Občinski komite dne 17. 10. 1964.

Občinski komite ZM Ljutomer podpira vsako objektivno kritiko, vendar se ne strinjamo s tem, da se v časopisu pišejo neresnične in nepreverjene vesti, kajti s tem ne dajemo delovnega elana mladincem, ampak ga samo spodbijamo.

Prosimo, da objavljeni članek o mladinskem aktivu Veržja razglasite za neresničnega in objavite resnične podatke, katere lahko razberete iz priloženega zapisnika.

Mnenja smo, da je tudi sam naslov članka v nasprotju z načeli socializma, ker mladina na celem teritoriju SFRJ ima perspektivo, druga pa je, če mladinski aktiv nima perspektive, kar pa je posledica tega, če mladina dotičnega aktivna ni zainteresirana za delo. Tovariško vas pozdravljam!

Občinski komite ZMS
Sekretar:
Emil Kuhar

Med vprašanji, ki jih marsikateri občan v soboški občini, zlasti pa še v Murski Soboti, prav tako pa tudi v drugih krajih posreduje, nam je nedavno tudi vprašanje glede meteorološke postaje. Po mnenju kmetijskih strokovnjakov bi morala biti močnejša meteorološka postaja, ki bi posredovala več podatkov o vremenskih prilikah, kar bi bilo velikega pomena za kmetijstvo in za pravočasne ukrepe ob raznih neugodnih vremenskih prilikah. Tudi v radijskih poročilih se bolj redko pojavljajo podatki s področja Pomurja, zato bi bilo vsekakor prav o tem obširneje poročati. o tem obširneje spregovoriti.

V 41. številki Pomurskega vestnika z dne, 15. oktobra t.l., je uredništvo lista objavilo moj članek z naslovom »Molk ni vedno zlato«. Članek opisuje letno konferenco mladinskega aktivna v Šolskem centru za kovinsko stroko v Lendavi. Kritično pisanje je vzbudilo mirne duhove in nekaj dni po objavi članka sem prejel naslednje pismo:

Prosimo, da se čimprej javite v zbornici Tehniške srednje šole v Lendavi zaradi članka Molk ni vedno zlato, ki je izšel v Pomurskem vestniku šte. 41, dne 15. oktobra 1964. Avtor tega članka ste vi. Želim, da nam pojasnite težke obtožbe, ki ste jih objavili proti predavateljskemu zboru in nam poveste od kod izvirajo. Če se ne boste oglasili, bo profsorski zbor šole vložil kolektivno tožbo proti vam.

Podpisani: Geder Vlasta, Kováčing. Štefan, Kerčmar ing.

Avogust, Zlata Volarič. Klar ing. Gvido, Kuzma ing. Tibor, Klemenčič ing. Štefan, Banfi Koloman.

Na prošnjo podpisanih sem se javil v zbornici šole in se o objavljenem članku pogovarjal samo z ravnateljem šole tov. Vlasto Geder. Tov. Gederjeva je v začetku oporekala članku v celoti, pozneje pa samostavku »Odnosi med profesorji in dijaki so na skrajno nizki ravni«. Irdi nasprotno, da v letošnjem letu ni bilo primera, katerega vsebina bi bilo nerazumevanje med profe-

sorji in dijaki. Dopašča pa možnost individualnih nespo-razumov. Drugače pa, da so odnosi primerni, ker je predavateljski kader šole pripravljen vedno in povsod dijakom pomagati.

Mladinski komite na tej šoli pa meni naslednje:

Članek z naslovom »Molk ni vedno zlato« podpiramo v celoti, razen stavka »Odnosi med profesorji in dijaki so na skrajno nizki stopnji«, namreč odnosi niso tako slabi z vsemi profesorji, ampak z določenimi posamezniki.

Informacije o mladinski letni konferenci sem dobil na občinskem mladinskem komiteju v Lendavi. Smatram, da je predsednik komiteja dovolj kvalificiran za realen prikaz vzdušja in dela konference. Ker pa sem bil nezadostno informiran, popravljam prvotno formulacijo stavka »Odnosi med profesorji in dijaki so na skrajno nizki ravni« torej: »Taki odnosi so le z določenimi posamezniki«. Za to trditev imam materialno podlago. Ostalim profesorjem se opravičujem!

Jože Sabjan

Bralci-bralcem v presojo

Bralcem in delavskemu svetu v presojo

S prvim novembrom 1964 je prodajalna mleka in zajtrkovalnica KIK Pomurka, obrat Tovarne mlečnega prahu odprta od 6.30 do 14.30 ure. To povzroča pri potrošnikih, predvsem pri tistih, ki začnejo z delom ob 6. uri zjutraj precej preglavic. Ni pa to problem samo za potrošnike, temveč tudi za ostale.

Drugo vprašanje pa je, ali bo prodajalna mleka imela zadosti mleka in kruha do 14.30 ure, da bo lahko ustrelega tistim potrošnikom, ki si zjutraj

zaradi pomanjkanja časa tega niso mogli nabaviti. Tudi do sedaj je bila namreč odprta prodajalna do 14.30 ure, vendar le redkokdaj se je lahko dobilo po 11. uri mleko, da o kruhu sploh ne govorimo. Okrog 11. ure je prišel avtomobil in naložil prazne steklenice pa običajno tudi mleko ter odpeljal, prodajalna pa je ostala po navadi prazna brez mleka in kruha.

Prav tako se postavlja vprašanje, ali je zajtrkovalnica sposobna, da v 30 minutah postre-

že vsem tistim, ki se želijo poslužiti zajtrka in gredo v službo ob 7. uri.

O krajšem delovnem času delavcev, ki so v prodajalni, se ne more govoriti, ker so ti tudi sedaj v prodajalni od 5. ure zjutraj naprej. Ne vem, kaj je vodilo delavski svet podjetja, da je sprejel tak sklep in zato prosim, da odgovori na postavljeno vprašanje in s tem seznanji širok krog potrošnikov.

Štefan Seruga
Murska Sobota

Strah pred razpravo?

Objavljamo pojasnilo Jožeta Sabjana v zvezi z njegovim člankom »Molk ni vedno zlato«, ki je nekaj popravek, v bistvu pa menim, da to tudi ni. Vendar pa ta objava tudi narekuje še nekaj drugega in sicer vprašanje, ali se mar delovni kolektiv boji javnega razpravljanja o problemih, ki so na šoli in o katerih je pisal Jože Sabjan? Pripravljen je takoj obračunati z avtorjem in to pred sodiščem, toda pred javnostjo vendar ne upa nastopiti samostojno in povedati svoja stališča. Morda so v članku res nekatere preostre trditve, toda čudno, da zavrača samo en stavek, ki neposredno pove tisto, kar je v drugih posredno povedano. Če kolektiv priznava trditve, da so se dijaki dogovorili, da o problemih ne bodo razpravljali, če bodo konferenci prisostvovali profesorji kot točno, kar tudi priznava, menim potem in pa ob tem pismu, da ta kolektiv res ni pripravljen na to, da bi se o problemih in po-

manjkljivostih in tudi pripombah razgovarjal z drugimi oziroma dovoljeval kaka druga mnenja, kakršna imata on.

Vsakomur je dana možnost, da o trditvah, ki so navedene v katerem koli sestavku v našem časopisu, pove svoje mnenje in da te trditve tudi z argumenti izpodbija. Žal imamo mnogokrat še take primere, da se posamezniki ali pa tudi organizacije ogibajo javne razprave in raje iščejo druga sredstva in poti, da bi »obračunale« s tistim, ki je nekaj kritičnega zapisal, temveč predvsem iz družbene prizadetosti. Prav tako tudi v taki kritiki običajno ni vse iz trite izrito in verjetno tudi v tej ni bilo, kajti potem bi se kolektiv šole verjetno poslužil običajne poti. Vendar lahko ugotavljamo, da le nima toliko poguma, da bi javno povedal recimo o odnosih med profe-

sorji in dijaki na tej šoli in kako on ocenjuje dogovor dijakov o molku na konferenci, če ji bo prisostvoval. Menim, da je tudi ta kolektiv dolžan v svojih učencih vzgajati čut za demokratično razpravljanje o problemih, saj bodo ti dijaki po končani šoli prišli v delovne organizacije, marsikateri izmed njih tudi v organe delavskega samoupravljanja. In lahko se sprašujemo, kako se bodo uveljavljali kot samoupravljalci, če se že sedaj v njih oblikuje občutek, da je najbolje molčati, če je prisoten nekdo od »predpostavljanih«?

To so resna vprašanja, ki niso samo vprašanja časti in ugleda ali pa morebitne užaljenosti in prizadetosti, o katerih bi pa tudi moral vzgojiteljski kolektiv spregovoriti, kajti v tem molku je bistvo, inkriminirani stavek pa je le nujna ugotovitev iz vsega tega.

Štefan Balažic
odgovorni urednik

Kriteriji so obrnjeni

V naši javnosti tolikokrat obravnavani problem financiranja šolstva se vsaj v pogledu osnovnega šolstva približuje h konkretizaciji uveljavljanja načela: dati šoli toliko sredstev, kolikor jih rabi in ne toliko, kolikor smo ji voljni ali sposobni dati. Gre torej za to, da omogočimo normalnejše pogoje dela, da materializiramo samoupravljanje tudi v šolah.

Že v lanskem letu je bilo v razpravah republiške skupščine ugotovljeno, da ni dopustna tolikšna raznoolikost materialnih pogojev v šolstvu in da je pri tem potrebna bolj poenotena skrb tako občine kot republike. To je tudi eden od bistvenih zaključkov nedavne skupne seje glavnega odbora SZDL Slovenije in republiškega sveta Zveze sindikatov za Slovenijo. Lansko leto, pa tudi prej, se je pokazalo, da tako minimalna sredstva in dosednji način financiranja šolstva ne moreta zadostiti potrebam reformirane šole, saj v naših šolah ugotavljajo, da bodo lahko ob sedanjih višinih sredstev lahko opremili svoje šolske delavnice z najnujnejšimi učili in orodjem komaj v desetih letih pa čeprav pri tem niso niti preveč zahtevni: žage, pri-meži, pile, klešče in podobno najpreprostejše orodje, to smatrajo kot osnovno opremo svojih delavnic. S tem, da smo dali skladu za šolstvo 25 ali celo več sredstev manj, kot je bila skupna vsota predlogov vseh šol, smo se odrekli tudi temu, da bi organi upravljanja v šoli lahko kakorkoli vplivali na notranjo delitev sredstev. Samoupravljanje je ostalo na papirju, ki smo mu dali naziv statut šole.

Sprememba kriterija pri financiranju šolske dejavnosti: šoli toliko sredstev kolikor jih rabi, terja predvsem dvoje. Dobro pripravljen učni program, za katerega je potrebno izdelati metodologijo določanja cene učni uri itd. in drugič, ustvariti enake ekonomske pogoje za omogočanje pogodbenega načina financiranja v vseh občinah, ne glede na njihovo razvitost. Prav tu pa mora priti do izraza poenotena skrb ožje in širše družbene skupnosti.

V današnjem načinu dodelitve sredstev za šolstvo, ki je bil sklad za šolstvo pri občinskih skupščinah samo podaljšek proračuna, kar je stabilno skladov upravljaljski pomen. Tako upravni odbor sklada, kot svet za šolstvo in zavod za pedagoško službo niso mogli vplivati na to, da bi

bila šola, ki boljše izpolnjuje svoje pogodbene obveznosti pri izvajanju učnega programa, tudi bolje nagrajena. Dogajalo se je celo tako, da so bile šole, ki so s svojimi sredstvi varčevale, bile celo oškodovane, saj smo vajeni, da prerači upoštevamo pri določanju nove letne kvote sredstev »realizacijo« prejšnjega leta. Vse to je ustvarjalo med prosvetnim kadrom nezadovoljstvo in izzivalo tolikokrat upravičene primerjave med osebnimi prejemki v šolstvu in gospodarstvu.

Kljub temu, da je velika večina prosvetnih delavcev za

pogodbeno financiranje, se pojavljajo pomisleki, češ da lahko pride do krivičnega ocenjevanja dela in prizadevanj neke šole. Za te trditve obstojajo vse potencialne možnosti, toda organi samoupravljanja, ki bodo izven šolskega kolektiva sodooločali o tem, se bodo a-firmirali zgolj z objektivnostjo svojih stališč in ocen.

Odpri to pa ostaja še vprašanje amortizacije za šolske zgradbe. Če želimo boljši način financiranja, bi bilo prav tako nujno razmisлити tudi o uvedbi amortizacije. Kolektivom šol in njihovim organom upravljanja bi s tem omogočili, da lahko bolj konkretno obravnavajo investicijsko dejavnost, vsaj kar zadeva najnujnejše adaptacije slabih zgradb.

Juš Makovec

S SESTANKA POMURSKIH KNJIŽNICARJEV

Urediti status knjižnice

Člani podružnice Društva Bibliotekarjev Slovenije v Murski Soboti so imeli prejšnji petek sejo, na kateri je predsednica N. Brumen podala poročilo o delu in nakazala nove naloge podružnice.

Iz ljudskih knjižnic so razpravljali zastopniki iz Lendave, Gornje Radgone, Ljutomerja, Križevca, Hodoša, Prosenjakovca in iz Sela. Sestanka sta se udeležila tudi knjižničarja soboške gimnazijske in šolske knjižnice iz Fokovec.

Pereči problem vaških knjižnic je prav gotovo ta, da nekatere občine niso dale dotacije za leto 1964 knjižnicam, da bi

dotacije za nakup knjižnega fonda.

Sklepi sestanka so bili, da se naj knjižničarji s svojimi problemi obračajo na svoje matične knjižnice ali na študijsko knjižnico v Murski Soboti ali kar na podružnico DBS v Murski Soboti; da bo v okviru matične knjižnice v M. Soboti organiziran seminar za vzgojo knjižničarjev; da bodo člani študijske knjižnice obiskali knjižnice na dvojezičnem področju in jim bodo nudili vso organizacijsko in strokovno pomoč; da bodo člani podružnice obiskali Ravne na Koroškem in si ogledali tamkajšnjo študijsko in ljudsko knjižnico; da se bodo knjižničarski delavci udeležili seminarja za strokovne knjižničarje, ki ga organizira v novembru v Murski Soboti matična republiška knjižnica s Centralno tehnično knjižnico.

Člani so želeli, naj bi bilo več sestankov, ki govorijo o organizacijsko strokovnem delu knjižnic in knjižničarjev, zato bodo člani na prihodnji seji obravnavali: ureditev knjižnic, kadri v pomurskih knjižnicah, osebni dohodki, prostori knjižnic, odnos ustanovitelja do knjižnic itd.

Seje podružnice se je udeležilo 21 članov.

N. B.

NA POLICAH ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

SASDI S.: A Solyom utcai fiuk. Budapest, 1963.
MORA F.: Kincskereses kisködmön. Budapest, 1963.
NAGY I.: Oltyánok unokái. Bukarest, 1963.
POSZTÓVÁNYI. Maribor, 1963.
ENGELS F.: Frigyes válogott katonái. Budapest, 1960.
HORVÁTH Árpád: A tüzeség. Budapest, 1963.
RONA I.: Híres vadászkalandok. Budapest, 1963.
ROZSEHNAL M.: A vörös-solyósnál. Bratislava, 1963.
FOR HUMAN welfare. New York, 1959.
BUDAPEST, die Stadt der Heilquellen und Bäder. Budapest, 1963.
RATH - VEGH I.: Schwarze chronik. Budapest, 1963.
BIHARI K.: Mene tekel. Budapest, 1963.
PIRKADÁS. Fejér megyei írók antológiája. Budapest, 1963.
SKEČANJE dramskih družin okraja Ljubljana. Kamnik, 1963.
ELEKTRODÉN und Schweissdrähte. Jesenice, 1963.
GÁLOS R.: Kármán József. Budapest, 1954.
GEORGIJEVIĆ K.: Književne studije i ogledi. Beograd, 1952.
DEBRECENI J.: Számár a hegyen. Novi Sad, 1962.
SUVREMENI jugoslavanski smjeh. Zagreb, 1959.
CUCIC S.: Iz dečje književnosti. Novi Sad, 1951.
NEMESKÖRTY I.: Bornemisza Péter, az ember és az iró. Budapest, 1959.
AZ SZKP XXII. kongresszusa 1961. Budapest, 1962.
LENÁRD F.: A problémamegoldó gondolkodás. Budapest, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Palčica. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Kraljična na zrnju graha. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Svinjski pastir. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Grdi deček. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Kakor napravi stari, je zmeraj prav. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Veliki Miklavž in mali Miklavž. Ljubljana-Beograd, 1963.
ANDERSEN Hans C.: Cesarjeva nova

Želja: lepo urejena knjižnica

VEDNO VEČ ŠOLSKIH GLASIL

»Valovi Mure« na Tišini

Na osemletki v Tišini vneto pripravljajo gradivo za svoje šolsko glasilo »Valovi Mure«. Med mladinci vlada precejšnje zanimanje in upajo, da bodo uspeli, seveda ob pomoči predavateljskega kadra.

Zadnje čase smo lahko pričali, da mladina na šolah, v nekaterih kolektivih in aktivih na vasi izdaja svoja glasila, ki so po vsebini kar pestra. Mladi literati imajo možnost, da se izpopolnjujejo v pisanju, saj je poleg informiranja mladine glasilo utrinek kulturne dejavnosti v krogu, kjer mladi živijo in se izobražujejo.

Zgodi se tu in tam na kateri šoli, da se uveljavi samo določeni krog mladine, kar pa ni namen, ker je to glasilo dijakov cele šole in je včasih potrebno objaviti sestavek, ki vsebinsko ravno ni najboljši, vendar ga je napisal mlajši dopisnik, ki se želi izpopolniti in sodelovati. Izdaja glasil je povezana z materialnimi izdatki, ki pa jih včasih mladinska organizacija na šoli nima, zato je tehnična izvedba teh v nekaterih primerih slabša, če stremijo na šoli za tem, da ne bi bil izvod predrag in dosegljiv širšemu krogu mladine.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE LENDA

Gostovali v drugih krajih

Sobotni seji občinske skupščine Lendava so poleg odbor-nikov prisostvovali zvezni in republiški poslanci Ivan Ros, Francka Varlova in Jože Kolarič.

Skupščina je med drugim obravnavala socialno problematiko občine, možnosti razvoja turizma, rebalans proračuna občinske skupščine in razpravljala o poročilu sveta za kulturo in prosveto.

Poročilo sveta za kulturo in prosveto ugotavlja, da je bila dramska dejavnost v pretekli sezoni precej razgibana. Društva in sekcije na področju lendavske občine so pripravila občinstvu 52 predstav, katere si je ogledalo 11.580 gledalcev. V tem času je bilo na področju občine osem gostovanj poklicnih in amaterskih skupin ter medobčinska dramska revija.

Večino društev in dramskih sekcij tarejo finančni problemi. Skupščina je opozorila na dejstvo, da se posamezna društva preveč zapirajo v ozek krog vasi, kar ima med drugim za posledico finančni neuspeh. Društva bi naj v bodoče s kvalitetno pripravljenimi deli gostovala v večjih krajih občine pa tudi izven nje. S tem bi se nivo kvalitete dramskih in drugih del dvignil, društva pa bi na ta način dobila potrebna finančna sredstva.

S posvetovanji in medsebojno pomočjo usmerjajo repertoarno politiko. Zanimiva je tudi ugotovitev, da se vedno več društev zanima za sodobna dramska dela. Precejšen problem predstavljajo še vedno kadri. Primanjkuje dobrih režiserjev. Vrzel skušajo izpolniti s tem, da pošiljajo člane društev na večstopenske tečaje za režiserje.

j. š.

Izhodišče dela so programi

Minulo soboto je mladina v Pomurskem tisku izvedla letno konferenco. Bežen pregled uspehov in neuspehov v preteklem obdobju je prikazal jasno sliko mladinske dejavnosti. Že samo poročilo in referat sta opozorila na nekatere nepravilnosti pri delu mladinske organizacije in nakazala smernice za bodoče delo. Na konferenci so mladi razpravljali o nagrajevanju, odnosih, izobraževanju in o uvedbi interesnih skupin, ki bodo s svojimi programi vabili mladino.

Mladi niso posegali v pravico, ko je bilo potrebno konkretne izdelati program dela za tekoče leto.

MODELARSKI KROŽEK JE ZAČEL Z DELOM

Člani modelarskega krožka na soboški gimnaziji so že pričeli pridno delati. Sedaj izdelujejo v glavnem le letalske modele, pozneje pa se bodo lotili tudi izdelave drugih modelov. V načrtu imajo tudi izdelavo balonov.

SEMINARSKA NALOGA

Dijaki 5. letnika soboškega učiteljskega so se v glavnem že odločili za predmet, iz katerega bodo pisali seminarsko nalogo. Večina dijakov se je odločila za teme iz pedagoške skupine predmetov, precej nalog pa bo tudi iz slovenskega jezika.

2 meseca v zvezni in republiški skupščini

Jesensko obdobje obeh skupščin se je pričelo s precej živahnim tempom razprav, ki so jih povzročila predvsem nekatera neskladja v letošnjem družbenem razvoju. Po eni strani smo ugotavljali izredno preokupacijo investicijske dejavnosti, po drugi strani pa zaostajanje onih dejavnosti, ki neposredno vplivajo na življenjski standard. Koncem septembra je republiška skupščina ugotovila, da moramo odločno preusmeriti tok gospodarskih gibanj in to vse do konca leta, če hočemo vsaj deloma preusmeriti družbeni razvoj tako, kot smo postavili v družbenem planu. Poslanci vseh zborov republiške skupščine so se zavzemali za to, da moramo hitreje razvijati materialno osnovo družbenih služb. S tem v zvezi so bila sprejeta tudi priporočila, da naj vse to upoštevajo tudi občine in naj v večjem obsegu vlagajo sredstva v šolstvo, otroško varstvo in v obrate družbene prehrane.

Posebej je bilo v skupščin-skih razpravah omenjeno tudi dejstvo, da osebni standard zaostaja za rastjo proizvodnje in da ne moremo pričakovati večje proizvodnje, če ne bomo skrbeli, da bo delovni človek za svoja prizadevanja primer-no nagradjen. V obeh skupščinah so potekale tudi razprave o kreditni politiki. Bil je sprejet sklep o 25 odst. obveznem odvajanju sredstev investitorjev in kreditorjev, ki jih dobijo ob plačilu za že opravljene investicijske naloge. Za kaj bodo porabljena ta sredstva še ni znano; predlog republiškega sekretariata za splošne gospodarske zadeve pa je, da bi s prihodnjim letom vpeljali obvezne depozite investitorjev pred pričetkom novih gradenj. V drugi polovici

LETNA KONFERENCA MLA DINSKE ORGANIZACIJE NA RAZKRIZJU:

Na vasi je še mnogo mladine

VSA PRIZADEVANJA VAŠČANOV OSREDOTOČENA V IZGRADNJO KULTURNEGA DOMA

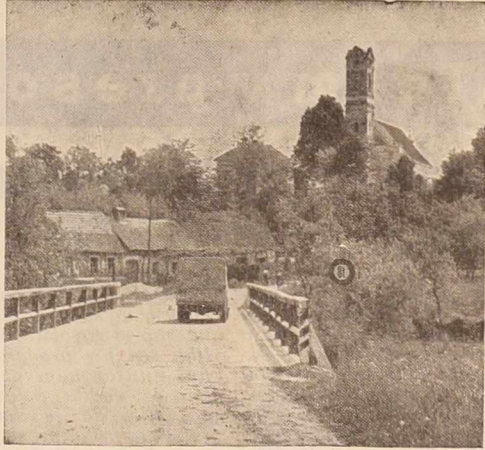
Pravijo, da take mladinske konference na Razkrižju še niso imeli. Razveseljivo je že dejstvo, da se je konference udeležilo čez 70 mladincev in mladink, ki so živahno razpravljali o svojem delu v preteklem obdobju in o nalogah v prihodnje. Mladina na Razkrižju si želi čim več predavanj in to iz vseh področij družbenega življenja. Ko so obravnavali dosedanje delo organizacije, so izrekli kritiko na račun nekaterih nediscipliniranih članov. Ugotovili so tudi, da niso do kraja izpolnili svoje obveze pri gradnji kulturnega doma. Sklenili so namreč, da bo vsak mladinec in mladinka delal na gradbišču 4 dni, doseglji pa so le dva delovna dneva.

Razkrižani in okoličani že nekaj let prizadevno gradijo svojo kulturno dvorano. Manjka le še nekaj salonita in celotna stavba bo pod streho.

Pri tem je treba omeniti uvidnost kmetijske zadruge v Ljutomeru, ki je dala na razpolago 3 milijone dinarjev posojila. Če k temu primaknemo še pol milijona dinarjev, ki jih je dala občinska skupščina, so to denarna sredstva, za gradnjo kulturnega doma, ki so jih porabili Razkrižanci. Računajo pa, da je zgradba taka kot je, vredna okrog 25 milijonov dinarjev, saj so občani prispevali nad 130 kub. metrov lesa, gramoz, delovno silo itd. Do dokončne izgradnje dvorane pa manjka še vedno okrog 15 milijonov dinarjev. Letos so na Razkrižju zgradili tudi dva manjša stanovanjska bloka in tako za prosvetne delavce pridobili 6 samskih in 2 družinskih stanovanj.

Poleg omenjenega pa imajo Razkrižanci še kakšen problem: ureditev pokopališča ali pa urejanje cest. Tudi šolsko po-

slopje ne daje dovolj prostora za potrebe šole. Rabili bi še dve učilnici, prostor za šolsko delavnico in šolsko kuhinjo.

V porušenem Razkrižju so delavni vaščani že mnogo obnovili in zgradili

Hitrejša dostava pošte

Uvedba novih predpisov v PTT službi pomeni korak naprej k uresničitvi osnovnih ciljev, da oddano pošiljko prejme naslovljenec že naslednji dan.

V Pomurju je bil storjen prvi korak k uresničitvi tega cilja, ko je bil ustanovljen v Murski Soboti poštni center. Iz glavnega centra — Ljubljane prihaja pošta s posebnimi avtomobili (furgoni) v Mursko Sobotu vsak dan zjutraj ob 4.45 uri. Takoj nato, ko je material pregledan, ga pričnejo razvažati na vse strani: v smer Ljutomer, Hodoš, Rogaševce, Bodonci. V Lendavi pošiljajo pošto z avtobusom. Po končanem delovnem času na poštah se furgoni vračajo v Mursko Sobotu, od koder gre v večernih urah pošta v Ljubljano.

Dostava pošte je v Pomurju najmanj 3-krat na teden. Dnevno, razen nedelje pa prejme pošto 83,1 odstotek prebivalstva. To se pravi, da je samo 16,9 odstotka taktih, ki prejmejo najmanj 3-krat pošto v tednu. Poštna služba predvideva, da bo ta odstotek v perspektivi zmanjšan z uvedbo motorizirane dostave pošte.

S prvim novembrom pa so uvedli v PTT službi nove predpise, ki bodo poenostavili po-

slovanje in ga približali ravni evropske PTT službe.

Pomembna novost so obrazci (nakaznice, priporočena pisma itd.), ki bodo odslej brezplačno, vendar jih bo moral pošiljatelj sam izpolniti in oddati skupno s pošiljko. Odslej bo možno poslati pakete teže 30 kg (do sedaj 20 kg), paketi do 2 kg težeine se bodo dostavljali strankam na dom. Paket z oznako zelo nujno do teže 5 kg bo morala poštna služba odposlati s prvo možno pošiljko. Novost je tudi, da je odslej možno z nakaznico odposlati 100 tisoč dinarjev, medtem ko je bilo doslej le 50 tisoč.

Druga novost so izpostavljene predalčki, ki jih bo poštna služba postavila v nekaterih krajih, kjer so posamezne hiše oddaljene od poti, po kateri hodi dostavljalec. V ta namen je center v Murski Soboti že nabavil 10 predalčkov, ker so ti sorazmerno dragi bodo počakali na novo pošiljko. Pod predalčkom bi bil zbiralnik, v katerega bodo koristniki odlagali pošto. S tem se bodo razbremenili dostavljalec, ki so

doslej morali tudi več kot 1 km s poti samo zaradi enega časopisa. Poštna služba pričakuje, da bodo prebivalci na našem okolišu sprejeli to novost, ker gre v tem primeru za skupna prizadevanja in uresničitev osnovnega cilja.

Tudi v Šalovcih letna konferenca mladine

Šolski aktiv ZMS v Šalovcih je imel prejšnji teden svojo konferenco.

Bivši predsednik je najprej na kratko orisal delo aktivna lani. Sledilo je nekaj referatov in diskusija, ki se je pa vse preveč razvijala v stilu: »po-tem pa vse tiho je bila...« Splošna ugotovitev je bila, da je potrebno vnesti več aktivnosti v delo aktivna. Mladinsko organizacijo bi naj predstavljali vsi člani aktivna in ne le člani komiteja. Bilo je tudi precej kritike zaradi pozabljenih sklepov sprejetih na sestankih. Tako npr. ni bila spoštovana »hora legalis«. Učenci so kljub prepovedi obiskali neprimerne filme ipd.

Pohvaljeno je bilo prizadevanje komiteja za zbliževanje dela razrednih skupnosti z delom aktivna.

Ob tej priliki je bil dosedanj komite razrešen svoje dolžnosti.

PRIKLADNO ZA TABORJENJE

Bukovniško jezero postaja čedalje bolj pomembna turistična postojanka v pomurskem turizmu. Kljub temu, da nima bogatih izkušenj, se z letošnjo ustanovitvijo turističnega društva Dobrovnik marsikaj spreminja. O nadaljnjem delu ob jezeru je pripovedoval našemu sodelavcu Mirko Zver, predsednik društva.

Kaj ste letos uredili ob jezeru?

V letošnjem letu smo ustanovili turistično društvo v Dobrovniku, ki bo prevzelo nadaljnjo delo pri gradnji objektov ter ureditev Bukovniškega jezera. Uredili smo nasip ob jezeru in zgradili most od nasipa do stolpa, ki je v jezeru, ter stopnišče po nasipu, ki omogoča obiskovalcem lažji dostop k jezeru. Pri vseh delih pa so nam pomagali tudi gozdni delavci. Gozdarji so postavili gozdarsko hišico, ki pa je šele začetek naših nadaljnjih gradbenih del ob jezeru.

Kakšen turizem nameravate razvijati ob jezeru?

Mislimo, da bi bilo zelo prav, ker je v jezeru precej rib, da bi omogočili poleg kopanja tudi ribištvo, ki bi obiskovalcem dajalo določen užitek. Mislimo pa, da bi se o tem morali pogovoriti z ribiško družino iz Lendave, ki je v letošnjem letu koristnik rib, da bi nam odstopili jezero. Zaradi ugodne lege jezera pa je pomembno, da bi v spodnjem delu, to je pod jezerom, uredili razne športne objekte, kjer bi lahko dijaki srednjih šol tekmovali in taborili. Za

športne objekte pa se precej zanima srednja telesna šola iz Murske Sobot, ki bi tudi nekatera igrišča sami delali kot brigadirji. To pa je vsekakor zelo lepa spodbuda, saj imajo ob jezeru tudi lepe možnosti za taborjenje.

V prihodnjem letu pa mislimo ob jezeru postaviti nekaj weekend hišic, če bo za to dovolj denarja in pa okrepčevalnico, ki jo obiskovalci pogrešajo in je za razvoj turizma nujno potrebna. Spomladi bo pa lovška družina Bogojina začela z gradnjo lovskega doma, ki bo med letom na razpolago obiskovalcem. Ta dom bo grajen čisto po stilu starih hiš in bo krit s slamo. V glavnem pa bo imelo Bukovniško jezero svoje težišče ob bregovih, to se pravi v neposredni bližini gozda, ki jezero oklepa.

Kakšne težave vas spremlja pri uresničevanju tega načrta?

So določene težave pri uresničevanju teh načrtov, predvsem kanalizacija in druge reči, kot je elektrika, pitna voda in pa cesta, ki je ob slabem vremenu res vprašanje za sebe. Upamo pa, da nam bo s sodelovanjem vseh družbeno

Mirko Zver

političnih organizacij v Dobrovniku in okolici lahko to uresničiti.

Kaj ste storili v Dobrovniku za olepšanje vasi?

Že v zimskem času smo se zmenili, da bo za okrasitev in za lepši izgled vasi zadolžena predvsem mladina, katero pa bomo ob konca leta tudi primerno nagradili z različnimi knjižnimi nagradami, saj sodimo, da tudi boljši izgled vasi neposredno vpliva na razpoloženje obiskovalcev ob jezeru.

Upamo, da bo v prihodnjem letu dobilo Bukovniško jezero tisto vlogo v našem turizmu, ki mu pripada z njegovo tako mikavno in idilično okolico.

-tc-

O problemih starih ljudi

Občinska skupščina v Ljutomeru je na predzadnjem zasedanju obravnavala med drugim tudi problematiko oskrbe starih ljudi. V občini je pod družbenim varstvom 55 oseb, ki prejemajo socialno pomoč. V raznih zavodih je 46 oseb. Nekaj starejših oseb pa je v oskrbi pri tujih družinah. Za oskrbo 155 oseb je bilo danih v lanskem letu 5 milijonov 333 dinarjev socialnih podpor, dočim je znašala oskrbina v socialnih zavodih za 39 oseb 8 milijonov 900 tisoč dinarjev. Socialne podpore so bile v lanskem letu preminimale, saj so znašale 3.200 dinarjev mesečno.

Občina ima v Lukavcih dom počitka s 70 posteljami. Dom je dotrajal in bi ga bilo treba obnoviti. V preteklih petih letih je bilo porabljenih za obnovo doma okrog 9 milijonov dinarjev. To seveda ni bilo dovolj, da bi celotno zgradbo u-

redili in opremili z nekaterimi delavnicami in drugimi prostori. Oskrbovanci nimajo drugih možnosti za razvedrilo in za manjšo zaposlitev kot da dela jo na ekonomiji, ki ima 6 hektarov obdelovalne zemlje. Premajhna kapaciteta doma one-mogoča tudi primernejšo raz-poreditev oskrbovancev po so-bah. Stiri sobe imajo po 12 ali več postelj, ostale nekoliko manj. V domu imajo poleg zdravih starih ljudi nekaj os-krbovancev, ki so duševno pri-milijonov dinarjev. Socialne podpore so bile v lanskem letu preminimale, saj so znašale 3.200 dinarjev mesečno.

Glede na vedno večje potre-be po domskih kapacitetah je bilo v skupščinski razpravi o-menjeno to, da bi kazalo v prihodnjih letih sezidati v Lju-tomeru primeren stanovanjski blok za potrebe ostarelih lju-dvi.

MLADINSKA KONFERENCA V NERADOVCIH

Kdo naj vzdržuje televizor?

Aktiv Zveze mladine v Neradovcih je imel prejšnjo sredo svojo letno konferenco. Konferenci so prisostvovali poleg članov ZM tudi predstavniki ostalih družbenih in političnih organizacij.

Iz referata in poročila je bilo razvidno, da aktiv obstoja že 5 let ter da je v tem času dosegel dokaj lepe uspehe. Aktiv ima tudi svoj televizijski sprejemnik in gramofon. Iz poročila je bilo razvidno, da aktiv v minulem obdobju ni izpolnil programa dela, ki ga je sprejel na lanskeoletni konferenci. Aktivnost mladine se je odvijala v tem, da je aktivno sodelovala v gasilskem društvu, organizaciji SZDL pa je pomagala pri organiziranju proslav in drugih akcijah. V letu 1964 so vse mladinke obiskovale gospodinjski tečaj, ki je bil organiziran v Neradovcih.

Iz razprave, ki je bila najbolj živahna, je bilo slišati, da si mladinke želijo priročajev, ki jih naj v zimskem času organizirala delavska univerza.

Ugotavljali so, da imajo težave z vzdrževanjem televizorja. Predvsem ne zmorejo plačevati popravil. Enkrat jim je že morala priskočiti na pomoč krajevna skupnost v Zvenljah. Sklenili so, da bodo pobirali vstopnino od gledalcev TV programa, vendar jim ta sredstva ne bodo zadostovala za vzdrževanje prostora in televizorja. Ker se televizor nahaja v vaškem domu, bi bilo umestno, da bi krajevna skupnost prevzela vzdrževanje prostorov, predvsem da bi nabavila kurjavo za zimski čas in plačevala električno energijo.

Sklenili so tudi, da bodo 29. novembra 1964 pripravili proslavo, ki jo bodo združili s 5-letnico obstoja aktivna. Vsi mladinci, ki še niso člani SZDL, se bodo takoj vključili v navedeno organizacijo. Izvolili so novo vodstvo in sprejeli obširen program za bodoče delovno obdobje. A. K.

S POHODA PO POMURSKI TRANSVERZALI

„Še se bomo vračali v vaše kraje“

Dolgoletna želja in močna prizadevanja turističnih delavcev v Pomurju se bo naposled le uresničila. Tako se bo tudi svet ob Muri vključil v verigo slovenske transversale, ker le na ta način bodo naše kraje spoznali tudi drugod. Poleg te-

Vreme ovira dela na cesti

Računajo, da bodo odsek nove ceste med Ljutomerom in Zerovinci dali v promet do konca prihodnjega meseca. Del ceste med Radomerjem in Zerovinci pa bo dogotovljen čez 14 dni v toliko, da bo položen tamponski sloj, to je 50 cm povaljenega in komprimiranega gramoza. S tem je cesta pripravljena za asfaltiranje. Odsek Zerovinci — Ivanjkovci je v dolžini 4.250 m že asfaltiran. Za odsek Ivanjkovci — Ormož še niso pripravljeni vsi projekti, vendar so od ormoške strani že opravili glavna zemeljska dela na odseku 1,5 km. Tamponska plast je položena tudi na cesti Križevci — Veržej in to v dolžini treh km, podobno na odseku Dokležovje — Bratovci.

Nadaljnja dela zadnje dni precej ovira slabo deževno vreme, vendar upajo, da bodo za letos predvidena dela lahko končali do konca novembra.

ga pa je še ena osnovna misel, da bi se kraji v Pomurju tesneje povezali med seboj in da bi se ohranila pomurska tradicija. Okrog 200 km dolga pot Pomurske transversale je dokončno izbrana in lahko se začne z izdajo vodiča in marširanjem poti.

V počastitev občinskega praznika so tri dijakinje SŠTV v Murski Soboti prehodile pot, po kateri bo tekla transversala. To ni bila prva tovrstna akcija mladih, temveč je ob tej priliki izbrana dokončna pot Pomurske transversale.

Dijakinje, ki so v tem jesenskem deževnem vremenu prehodile okrog 200 km dolgo pot, so v dnevniku zapisale prenekatere zanimivosti tega pohoda. Značilnosti pokrajine, katere slikovitost je prišla še posebno do izraza v teh jesenskih dneh, je nepopisna, čudovite barve odpadajočega listja, prijeten vonj po vinogradih, večerna zarja in topli prijateljski odnosi so dekleta bodrili, ko so premagovale meter za metrom te napore pot.

Posebno še velja omeniti prisrčnost tamkajšnjih ljudi, saj so bile sprejete povsod kot bi bile njihove, starejši so se tožili, da mladina odhaja od doma in res malo so srečale mladih, še posebno v obmejnih vaseh, ko mladina odide na sezonsko delo. Pogosta so

bila vprašanja domačinov, če jih še bodo dekleta kdaj v življenju obiskale, bodrile so jih in venomer zatrjevale »še se bomo vračali, vedno z novimi ljubitelji narave in domačih krajev.«

Pot ni znana samo zaradi svojega pokrajinskega videza, temveč vodi mimo številnih turističnih centrov, etnografskih znamenitosti in krajev, ki so znani iz časov narodno-osvobodilne vojne.

Običajen jesenski prizor

Ta teden v črnem okvirju

TRČILA Z MOPEDI

Dne 1. novembra se je ob 17.45 uri dogodila huda prometna nesreča na cesti drugega reda Murska Sobotu—Nemčavci. Iz Nemčavcev v smer M. Sobotu se je po desni strani cestišča peljal mopedist Ošlaj Janez, stanujoč v Gornji Radgoni. Na mopedu je peljal sopotnico Ošlaj Anico. Iz nasprotni smeri se je po levi strani cestišča pripeljal mopedist Kološvaj Geza, stanujoč v vasi Ivanjci št. 53. Ker je Kološvaj vozil po levi strani cestišča, je prišlo do trčenja. Ob tej priliki sta bila mopedista hujše telesno poškodovana, medtem ko je bila sopotnica lažje. Vsi trije so bili pripeljani v soboško bolnišnico.

NI UPOŠTEVAL DESNEGA PRAVILA

Na dan 29. oktobra se je pripetila lažja prometna nesreča na križišču Titove in Kerencičeve ulice v Murski Soboti. Iz smeri Kidričeve ulice v smer Titove ceste je peljal motorist Benčak Ludvik iz Ljubljane. Z njegove leve strani pa se je pripeljal kolesar Lajnšček Šte-

fan, stanujoč v Murski Soboti, Ciril Metodova ulica 35. Ker kolesar ni upošteval v križišču desnega pravila, je prišlo do trčenja. Telesnih poškodb ni bilo, materialna škoda pa je minimalna.

ZALETEL SE JE V AVTO

Na Titovi cesti se je dogodila lažja prometna nesreča dne 28. oktobra. Franc Gomboš iz Bakovec se je pri vožnji s trfičnikom zaletel v parkirani avtomobil MB 13-57, ki je bil last Benček Elizabete iz Dolge vasi. Telesnih poškodb ni bilo.

ZARADI OZKEGA CESTIŠČA

V dopoldanskih urah minuli četrtek se je pripetila lažja prometna nesreča na križišču cest Arhitekta Novaka in Bolniške ulice. Sofer avtobusa MB 121-86 Polič Konrad je vozil po Bolniški ulici, iz smeri ulice Arhitekta Novaka pa je pripeljal traktorist Fujs Ernest. Zaradi preozkega cestišča sta se vozili obdrgnili. Pri tem je nastala škoda za okrog 20 tisoč dinarjev.

ROJSTVA

Rodile so: Kranjec Ana iz Velike Polane — dečka, Fras Rozalija iz Bakovec — deklico, Figel Anica iz Veščice pri Ljutomeru — dečka, Maroš Gizela iz Melnice — deklico, Duh Marija iz Lipe — deklico, Gjerek Irena iz Kobila — dečka, Sobočan Alojzija iz Lipe — deklico, Rob Elizabeta iz Saferskega — deklico, Kuplen Marjeta iz Lendavskih gor — deklico, Tivadar Ana iz Radence — deklico, Pucko Matilda iz Filovec — dečka, Nemec Irena iz Marjanec — dečka, Beloglavec Lidija iz Murske Sobot — dečka, Horvat Marija iz Odranec — deklico, Babič Ana iz Murske Sobot — deklico, Sabjan Vera iz M. Sobot — deklico, Gjerek Katica iz Murske Sobot — deklico, Čeh Terezija iz Dolgovaških gor — deklico, Marič Ana iz Odranec — dečka Horvat Marija iz Stročje vasi — dečka, Petek Gizela iz Melnice — deklico, Zorjan Terezija iz Dolence — deklico, Koren Katarina iz Gančan — dečka, Pokac Jolanka iz Gornjih Crnc — dečka, Meklar Angela iz Andrejec — deklico, Horvat Marija iz Turnišča — dečka, Kranjc Marija iz Mote — deklico, Vtičar Katerina iz Centibe — dečka.

POROKE

Poročili so se: Fabjan Emrik električar in Felbar Marija delavka oba iz Murske Sobot.

SMRTI

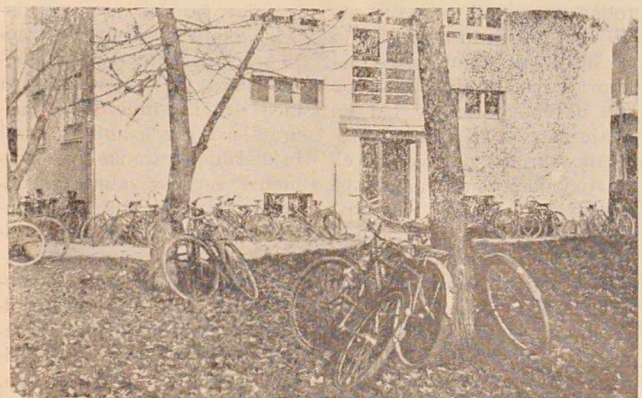
Umrli so: Rehn Janez iz Murske Sobot star 81 let, Cagran Julijana iz Murske Sobot star 64 let, Serbelj Marija iz Doba počitka v Rakičanu stara 73 let.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI

Franc Sabotin — drugi iz »Potrošnika« Murska Sobot. Miro Semuljič — petič iz ONZ Murska Sobot. Franc Kreft iz Tovarne mlečnega prahu M. Sobot. Franc Petrijan, Janez Ružič, Ivan Debelak — drugi iz Filovec, Zefan Horvat — drugi, Jože Rogac, Karel Kolar vsi iz podjete »Blišk« M. Sobot.

Franc Nemec iz PTT, Murska Sobot. Katica Rigač petič, Diana Balazic, Jolanka Kranjec — dvanaestlet, Marija Cvetko — trinajstlet vsi iz tovarne Mura Murska Sobot. Jozef Majc iz SZD Murska Sobot. Terezija Zadravec — enaindvajset iz Renkovec, Ignac Vučko — drugi iz Gornje Bistrice, Ana Nemec — četrta iz Filovec, Alojz Fraz — drugi iz Tovarne mesnih izdelkov, Murska Sobot. Stefan Horvat — četrta iz Hotize.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOTOTA

Jesensko »tihožitje« ob lendavski tehnični šoli

Avto Union DKW

Najnovejši avto

Union modeli

DKW F-102

1200 cmm — 60 KS pri 4500 obr./min., poraba goriva 9,5 l/100 km, diskaste zavore, 600 za prtljažnik, novi hladilni sistem, zapečaten, polnjen s tekočino, ki zmrzuje šele pri —35°C, 4 stopenjski menjalnik s Porsche sinhronizacijo, odbijači iz nerjavečega jekla.

CENA 5.454 DM

CARINA IN DAVEK 982.000 DIN

DKW F-12

900 cmm, 40 KS pri 4300 obr./min., poraba goriva 7,8 l/100 km, diskaste zavore, razkošna oprema, izreden pospešek od 0—80 km v 13 sek.

CENA 4.627 DM

CARINA IN DAVEK 835.000 DIN

DKW F-11

800 cm — 34 KS pri 4300 obr./min., poraba goriva 7,3 l/100 km, 5 sedežev, servisni pregled le vsakih 10.000 km.

CENA 4.094 DM

CARINA IN DAVEK 740.000 DIN

Avtomobile imamo na konsignacijskem skladišču v Ljubljani in je izdoba takojšnja po vplačilu deviznega zneska tekočega računa, katerega mora koristnik odpreti pri Narodni banki.

Vse rezervne dele imamo stalno na zalogi v Ljubljani, Titova 146, servisno službo z zalogo rezervnih delov za dinarska sredstva pa v vseh večjih mestih Jugoslavije. Z vsemi točnejšimi podatki smo vam stalno na voljo in se vam priporočamo

Zastopniško podjetje

»Avtocommerce«

telefon 33-588

Ljubljana, Trdinova 4,

— Puh, perje, odeje, lilion plašči, kamgarni, flanela, moške in otroške obleke
— Moški, ženski in otroški plašči
— V najnovejših vzorcih in odlične kakovosti
— PRI »TKANINI« — »MERKUR«
Toplo se priporoča kolektiv.

— Vso industrijsko blago na potrošniško posojilo:
— »TKANINA« — »MODA«
— »GALANTERIJA« — »ŽELEZNINA«
Trgovskega podjetja »MERKUR«, M. Sobota

Na Martinovo gos v RADENCE

V soboto, 7. novembra 1964 bo v restavraciji »Pošta« v Radencih VESELO MARTINOVANJE
Igral bo zabavni kvintet »Veseli pastirji«.
Specialiteta prireditve: MARTINOVA GOS!
Vljudno vabljeni!

agencija

V BREZPLAČNO SKLADIŠČENJE s p r e j e m a m o motorna kolesa, mopede, stabilne motorje in druge gospodarske stroje. Prodaja zagotovljena! REALITETNA AGENCIJA, MUR. SOBOTA, KOČJEVA ULICA

PRODAM

AVTO, Fiat—750, prevoženih 8.000 km, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

M-817
RADIOAPARAT UKW ugodno prodam. Ogled vsak dan od 15. ure naprej. Ivanič, Lendavska 10, M. Sobota.
STEDILNIK »Dika«, še dobro ohranjen, ugodno prodam. — Vprašati: Cipot, Murska Sobota, Lendavska 25.

RADIO »RAFIMUS«, v dobrem stanju, ugodno prodam. Šipeč, Murska Sobota, Kidričeva 23.

zaposlitve

GOSPODINJSKO POMOČNICO išče štiriclanica družina. Začetna plača 12.000 din. Posebna soba, novo stanovanje. Bežek, Medvode 137 pri Ljubljani.

M-111
GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, sprejem k štiriclanici družini. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Ing. Aleksander Debeljak, Staneta Rozmana, n. hiša, Radovljica (Gorenjska).

M-818
GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejem k tričlanici družini za Ljubljano. Lahko je tudi začetnica. Poizvedbe: Vrtna 3, Murska Sobota.

M-825
GOSPODINJSKO POMOČNICO za M. Soboto sprejem. Lahko je začetnica ali starejša ženska. Plača dobra. Naslov v upravi lista.

M-826

OBIŠČITE KOLIŠČE »BOBRI« NA ROKAVU MURE
PRI DOENJI BISTRICI

R A Z P I S

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij CDS MARIBORSKE TEKSTILNE TOVARNE MARIBOR razpisuje prosto delovno mesto

OBRATNEGA ELEKTRIČARJA — ZA TKALNICO LJUTOMER

Pogoj: poklicna šola, eno leto v stroki. Prošnje sprejema oddelek Tkalice v Ljutomeru. Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij MTT Maribor

VSAKO SOBOTO IN NEDELJO OD 7. DO
19. URE KAPELSKA VINA V MALOPRO
DAJI NA VG KAPELA

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubljenega moža, očeta, starega in prastarega očeta

EDMUNDA RATKAJA

šolskega upravitelja v pokoju

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so znani sočustvovali, izrazili sožalje, darovali neštete prekrasne vence in cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala društvu upokojencev za ganljivo žalostinko, govornikoma, Gasilskemu društvu Krnci in Andrejci, učiteljskemu kolektivu šole Puconci, duhovniku, cerkvenemu odboru, vsem prijateljem in znanjem.

Andrejci, 3. novembra 1964.

Žalujoča družina Ratkai

O-823

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi očeta in starega očeta

JANEZA REHNA

kovača iz Murske Sobot

se najtopleje zahvaljujemo vsem za izkazano sočutje, darovano cvetje in vence, govorniku za ganljive besede, gasilcem, obrtnikom, duhovščini, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Perkiču in bolniškemu osebju za izredno prizadevnost.

Murska Sobota, 2. novembra 1964.

Žalujoče družine: Rehn, Jug in Kramarič

O-820

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage žene, mame, sestre, stare mame in tašče

JULIJANE ČAGRAN

roj. Benčec
v 65. letu starosti iz Murske Sobot

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, ter spremljali drago pokojnico na njeni zadnji poti. Posebna hvala tudi pevskega zboru.

Vsem: še enkrat prav lepa hvala!

Murska Sobota, 1. novembra 1964

Žalujoči: mož Štefan, sin Feri z ženo Vido in sinčkom Frančekom, sestri Marija in Anuška ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi ljubljene nam hčerkice in sestrice

DARJE KERČMAR

iz Gornjih Petrovec

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam v žalosti stali z nami in z nami sočustvovali, ji darovali številne vence in cvetje. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, učiteljem in učencem ter pevskega zboru Osnovne šole G. Petrovci, sindikalni podružnici učiteljev, OO ZK Petrovci, upravi KZ Grad in kolektivu DE Kuzma.

Petrovci 24. oktobra 1964

Žalujoči: mamica, očka in sestra Bredica

O-821

KOMUNALNA BANKA MURSKA SOBOTA

OBČANII
SVOJE PRIHRANKE VLAGAJTE PRI
KOMUNALNI BANKI MURSKA SOBOTA
IN NJENIH EKSPOZITURAH V
LENDAVI IN LJUTOMERU

DOBITNIKI NAGRAD

V ponedeljek, 2. novembra 1964 je bilo v Murski Soboti javno zbiranje nagrad za vlagatelje vezanih hranilnih vlog pri Komunalni banki Murska Sobota in njenih ekspoziturah.

Dobitniki so lastniki hranilnih knjižic z naslednjimi številkami:

987/5 — radio »Orfej«; 12.406/2 — radio »Bled«; 639/1 električni sokovnik; 1.572/3 — mikser; 12.408/2 — električni brivski aparat; 1.073/1 — električni brivski aparat; 1.783/2 ročna ura; 1.917/2 — ročna ura; 11.932/5 — ročna ura; 1.448/2 — potovalna torba; 1.072/1 — potovalna torba; 2.149/1 — usnjena aktovka; 1.367/2 — usnjena aktovka; 126/3 — električni likalnik; 53/2 — električni likalnik.

Izžrebane dobitnike vabimo, da prevzamejo nagrade v Komunalni banki v Murski Soboti.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 6. novembra — Lenart
Sobota, 7. novembra — Zdenka
Nedelja, 8. novembra — Bogomir
Ponedeljek, 9. novembra — Teodor
Torek, 10. novembra — Andrej
Sreda, 11. novembra — Martin
Četrtek, 12. novembra — Emil

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

6. novembra — dr. Vlajeva
7. novembra — dr. Rousova
8. novembra — dr. Rousova
9. novembra — dr. Gruškovnjak
10. novembra — dr. Lopert
11. novembra — dr. Gregorčeva
12. novembra — dr. Lopert

KINO

GORNJA RADGONA — 6. novembra izredni italijanski film: »SNEGULJICA IN 7 SKRATOV«. 7. in 8. novembra ameriški western film:

»KRVNIK IZ NEVADE«. 11. in 12. novembra domači barvni kinemasopski koprodukcijski film: »VINNETOU«.

LENDAVA — Od 6. do 8. novembra ameriški kinemasopski film: »OKO ZA OKO«. 10. in 11. novembra jugoslovanski film: »NEVESINJSKA PUSKA«.

LJUTOMER — 7. in 8. novembra ameriški kinemasopski film: »CLOVEK KI JE UBIL I. VALONSA«. 11. in 12. novembra italijanski barvni film: »ZELENA MAGIJA«.

SLATINA RADENCI — 7. in 8. novembra ameriški barvni film: »TARZANOV BOJ ZA ŽIVLJENJE«. 12. novembra jugoslovanski film: »NEBESKI ODRED«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — 7. in 8. novembra angleški film: »OKUS PO MEDU«. 11. novembra nemški film: »NISEM CASANOVA«.

BELTINCI — 7. in 8. novembra nemški film »ZALJUBLJENI DETEKTIVI«.

CRENSOVCI — 7. in 8. novembra ameriški barvni kinemasopski film: »PRINC IN IGRALKA«.

SALOVCI — 7. in 8. novembra angleški barvni film: »SAFIR«.

BUKOVCI — 7. in 8. novembra ameriški barvni film: »DREVO ZA OBESANJE«.

VERZEJ — 7. in 8. novembra francoski film: »VOJNA SE NADALJUJE«.

MURSKA SOBOTA — 6. in 8. novembra italijanski barvni kinemasopski

TRG. PODJETJE na veliko in malo
»POTROŠNIK«
MURSKA SOBOTA
V prodajalni »Usnje«:
— usnje vseh vrst
— krponi
— tapetniški
— sedlarski in
— čevljarski material
Toplo se vam priporoča kolektiv

Za dobro voljo

FRANCA O BIROKRACIJI

»Rečmo če češ hišo povati, daš prošlo k tistemu komisijoni, ker mest hodijo naglejivat, pa če, rečmo, daš prošlo v majniki, tje je referent na dopusti, junija je na dopusti šef, pa nega tistega ker bi podpis, julija mislijo ka ti nisi duma, avgusta pa so tak vsi na dopusti...«

VZGOJA PA TAKA

Pri Stefovih polagajo veliko pozornost vzgoji nadebudne mladosti. Oča Štef in mama Neža jih učita med drugim tudi lepega obnašanja pri jedi. Nekega dne se zmenijo, da bo med kosilom tišina in mir; nobenega nepotrebne govorice, najmanj pa srebrenja. V grobni tišini se očetu Štefu ponesreči in pri juhi prav krepko srebrenje. Najmlajša ga takoj opraviči: »Oh, je nerodna taka tišina, prav vse se sliši.«

ZAČETNIŠKE TEŽAVE

Mlad novinar piše članek o pridelku korenja. Po telefonu se pogovarja s kmetijskim tehnikom. V tem pride v redakcijo sodelavec. Začetnik pozabi na telefon in vpraša: »So kostanji že kuhani?«

Odgovor (seveda z druge strani žice): »Na žalost, te kulture na našem posestvu ne gojimo!«

PO UČINKU

Na SSTV v Murski Soboti predavateljica ob prihodu v razred nekega dne: »Danes vas bom malo potipala. Je kakšen prostovoljec?« V začudenje profesorice dvigne roke vsi dijaki. »Odkod naenkrat to?« Glas iz razreda: »Tovarišica profesor, štipendije so po učinku!«

MALI MODRIJAN

Janežek, komaj da je povahal kredo, pa je že učen. Zadnjič pride iz šole in vpraša: »Mamica, koliko je dvanajest in petnajest?«

»Sedemindvajset vendar!«

»Nak, četrť na eno!«

ŠAH — MAT

Člani sindikalne podružnice neke pomurske šole so poslali predavatelja o šolski reformi. Dva člana, bolj malo ju je zanimala šolska reforma, sta v zadnji vrsti šahirala. Predavatelj se je spoznal na retoriko in je med drugim uporabil tudi naslednji stavek: ... »Kaj bomo rekli na to?«

Ker pa se je v tem času tudi igra zaostрила se je slišal odgovor: »ŠAH!«

PO TRINAJSTIH LETIH LABORISTI NA VLADI

Ali je večina zadostna?

Prav istega dne, ko so sporočili, da je Hruščov razrešen dolžnosti ministrskega predsednika in prvega sekretarja KP Sovjetske zveze in istega dne, ko je na kitajskem eksplodirala prva atomska bomba, so bile v Angliji parlamentarne volitve, na katerih je po trinajstih letih zmaga laboristična stranka in sicer z večino štirih poslancev. Prva dva dogodka sta zasenčila to vest, čeprav so Britanci z veliko nestrpnostjo pričakovali izid volitev.

Z volitvami v Angliji se je poleg ZDA še v eni državi paraliziralo politično življenje in za nekaj časa pustilo odprta razna vprašanja. Že pred volitvami se je v Britaniji ugotavljalo, da so možnosti ene in druge vodilne stranke izredno izenačene in da nobena ne bo zmagała z veliko razliko. To so dokazali tudi rezultati: samo z večino štirih poslancev zmaga laboristov ni tako krepka, da bi dajala vladi potrebno trdnost in zato so ji že nekateri takoj ob začetku napovedali skorajšnji konec.

V šestju njenih dnevov se ozirajo na nekatere tradicije. V britanskem parlamentu strankarska disciplina ni ravno trdna. Ko so bili na oblasti konzervativci, so nekateri poslanci te stranke glasovali proti vladi. Poleg tega pa lahko to večino izgubijo na domestnih volitvah in s tem bi padla tudi njihova vlada.

Vendar v stranki ne gledajo tako črno na bodočnost. Novi predsednik Wilson se obnaša, kot da bo večno vladal in takoj po prevzemu oblasti je bilo storjenih nekaj zelo ostrih potez, ki so vznemirile angleške partnerje. Že na zunanje političnem področju je presenetilo opazovalce, da je v Washington odpotoval angleški zunanji minister, ki bi naj ameriški vladi pojasnil, da laboristična vlada ne podpira ameriške atomske politike v Evropi, hkrati pa napovedal obisk ministra za trgovino v Pekingu. Na skupnih manevrih ameriške in španske vojske ni bilo angleških čet, kar je prav tako v skladu z laboristično politiko do Francove Spanije.

Največ nejevolje pa so izzvale za 15 odst. večje carine, s čimer misli laboristična vlada zmanjšati uvoz blaga, odziv deviznih sredstev ter izboljšati plačilno bilanco, hkrati pa tudi povečati gospodarsko ekspanzijo. V drugih državah so zagrozili, da bodo uvedli podobne ukrepe na uvoz angleškega blaga.

Brez dvoma, da se je laboristična vlada našla pred zelo težkimi problemi, ki ji ne napovedujejo dolgega življenja, ni pa tudi dvoma o tem, da se je izredno odločno lotila reševanja teh problemov.

Tekst: major D. Kusovac

Posnetek: M. Dušanović

KLIC NA POMOČ

V nekem avstralskem časopisu se je pred nedavnim pojavil tak oglas: »Na pomoč! Če mi do 15. oktobra nihče ne bo pisal in na prepričljiv način pojasnil, zakaj se mi ni potrebno ženiti, bom prisiljen napraviti ta usodni korak!«

NEZAŽELJENE HLAČE

Kot vsako leto, tako so tudi letos za jesensko modo poslali v svet novi model hlač, ki jih ženske lahko nosijo od zjutraj do večera. Tako modo so zelo hitro sprejeli v Združenih državah Amerike in zato so se že v oktobru pojavljale žene v teh hlačah na ulicah in v restavracijah. Vendar pa niso ravno dobro sprejete. V nekaterih gostilnah so sploh prepovedali, da bi ženske v hlačah prihajale v restavracije, drugod pa so jim to sicer dovolili, toda s pogojem, da so ogrnjene s plaščem do takrat, dokler ne pridejo do mize.

Priprave za polet na Luno

Med tem, ko v laboratorijih v Los Angelesu z naglico pripravljajo projekt Apollo — v okviru tega bi morali trije Američani odleteti do Lune, a dva bi se tam celo izkrcala — so že izdelani zelo konkretni načrti za Apollo X. To je vozilo, s katerim se bodo astronauti gibali po Lunini površini, in vsemirska ladja, ki bi naj omogočila 600-dnevno potovanje po vseirju. Za te namene ameriški raziskovalci trenutno analizirajo vulkanski prah, ki ga dobivajo z Aljaske in iz Mehike. Prah zbirajo takoj po izbruhih in z avionom prepeljejo v Los Angeles. Trdijo, da je kemično »sveži« vulkanski prah zelo podoben tankemu sloju prahu, ki po domnevah pokriva površino Lune.

Na temperaturi, ki se giblje med plus 101 in minus 157 stopinj Celzija raziskovalci emitirajo zvočne sunke v prazen zračni prostor skozi vulkanski prah prinešen iz Mehike in z Aljaske in tako ugotavljajo strukturo tega prahu, na čemer so zelo zainteresirani konstruktorji luninih ladij.

Apollo X je seveda še velika skrivnost, toda zanj so izdelani že precej jasni načrti. Marshallov center za kozmične plete, katerega vodi Nemec Werner von Braun, konstruktor V-1 in V-2, je porabil več milijonov dolarjev za devetindvajset študijskih projektov. En se imenuje »Molab«. To je v bistvo gibljev Lunin laboratorij. Potrebno bi bilo, da »Molab« kakor zložitljivi športni avtomobil, napolnjenega z gorivom in popolnoma opremljenega, a brez posadke prenesejo na Luno. Čim bi to tri tone težko vozilo, ki bi imelo šest elastičnih koles, avtomatski javilo, da lahko sprejme posadko, bi astronauti z drugo raketo odpotovali na Luno.

Dva astronauta bi v tem vozilu lahko brez kakšne koli dodatne opreme, ker bi bila varovana pred spremembami v zračnem pritisku in pred meteorji, štirinajst dni križarila

Tako si je humorist zamislil olimpijskega tekmovalca.

TERMOMETER NESREČ

Na nekem križišču v zahodnem mestu Heilbron je postavljen poseben termometer, ki pa ne kaže temperature, temveč število prometnih nesreč v tekočem in preteklem mesecu. Zato služi kot nekako opozorilo voznikom, da naj bodo budni in s svojo pazljivostjo pripomorejo k zmanjšanju prometnih nesreč. Take termometre nameravajo postaviti še v nekaterih mestih.

OB POPLAVAH V ZAGREBU

Ulice niso več bile ulice

Na prve vesti o izlivu Save in o poplavih v Zagrebu so na ogrožena področja prihiteli enote Jugoslovanske armade. Vojaki in oficirji so bili pravzaprav povsod. Med tem ko so eni hoteli s polnjenjem vreč s peskom, da bi z njimi preprečili pot vodni stihiji, so drugi s svojimi čolni hoteli, da bi evakuirali ljudi iz poplavljenih domov. Niso bili redki vojaki,

ki so ostali na takem napor-nem delu neprekinjeno po 24 in več ur.

Po poplavljenih ulicah Trešnjevke, Cvetjnega naselja, po Držičevi in drugih ulicah je bilo edino prevozno sredstvo čoln. Ulice več niso bile ulice in hitro tekoča voda je ogrožala življenja ljudi in njihovo metje.

Zagrebske ulice so se spremenile v kalne potoke. Tudi s čolni se je bilo težko prebijati po njih. Kalne vode pa so povzročile ogromno škodo. Zato prihaja pomoč Zagrebčanom z vsega sveta.

Franc Šrmpf

beg v jutro

41

roman

Povrnili se je na razpravo. Ne, ne sme se jim pokazati slabega. Močan mora biti, čeprav bo takrat še slab. Ne, tem hijenam ne sme pokazati, da se boji smrti, da ga je strah pred njo, da že zdaj trepeče, da bo moral umreti. Kajti njegova obsodba je že napisana, mogoče je že uradno natipkana in mu jo bodo samo prebrali. Brez sojenja na sodišču.

Morda... morda bodo Amerikanci bombardirali mesto, jetnišnico? Mogoče bo po naključju padla bomba tu blizu. Iskoristil bo zmedo in pobegnil. Slišal je, da se je že tako zgodilo in da je pobegnilo več političnih jetnikov.

Oprijel se je te misli. Za trenutek mu je balzamirala možgane. Da, seveda, to je mogoče. Dokler bo živ, je vse mogoče.

Dnevi so tekli nespremenjeno. Bilo je, kakor da so Nemci pozabili nanj. Natanko kakor ura je prihajal ječar, mu dajal jesta, in natanko kakor ura, se je zvečer prižgala majhna žarnica pod stropom in ugasilila šele zjutraj. Le tega ni vedel natanko, koliko časa je že preteklo, odkar so ga pripeljali sem. Mogoče pet, lahko je bilo tudi že šest dni. Sprva ni štel dnevov, ker je mislil, da ga bodo sodili takoj. Zdaj jih ne more več šteti, ker je pozabil, koliko jih je že bilo. Vendar, več kakor teden dni, ni minilo, je mislil.

Nekoč, prve dni, se je spomnil na molitev. Kako dolgo je že od tega, kar je molil. In vendar je prej včasih mnogo molil. Če so pisali šolsko nalogo, je molil, sploh je molil, kadar je mislil, da je v posebno težkem položaju. In zdaj je v posebno težkem položaju in zdaj bi mu bila molitev potrebna. Zato se je tudi spomnil nanjo. Toda, kako naj moli, ko je že nekaj časa prepričan, da molitev ni uspešna, ko že nekaj let ne veruje?

Najhuje je bilo, da je bil sam, da ni imel nikogar, s komer bi lahko spregovoril. Iz ječarja ni spravil besede, čeprav je poskušal. Včasih je hodil po celici sem in tja in glasno govoril. Toda, prekleto je to, če moraš vedno in vedno znova poslušati samo samega sebe in da ti le stene dajejo odmev in še to je zopet odmev tvojega glasu.

Bračko je pomislil, da bi bilo lažje, če bi se lahko pogovarjal z nekom, če bi si lahko sam ustvaril osebo, na katero bi naslavljal vprašanja in ki bi mu odgovarjala.

Dvignil se je s pograda in vstal. Tako, stoje, si je skušal naslikati podobo človeka in si ga postaviti sebi nasproti, v drugi kot celice. Dal bi mu ime Zarko in moral bi biti njegovih let. Imel bi visoko postavo, zato ker je on, Bračko, majhen, in imeti bi moral lepe, kakor valovi skodrane lase, črne barve, zato ker je on, Bračko, plavalas. Ko bi ga tako imel nasproti sebe, bi ga povabil k sebi, da bi sedel tu, na pograd, in da bi čemprej slišal njegov glas ki ga je ogovoril:

„Zakaj si tu?“

Potem bi napeto čakal, kaj in kako bi mu Zarko odgovoril. In če bi z upanjem čakal, bi res slišal njegov vdgovor:

„Čakam, da me obsodijo.“

In on bi nadaljeval s pogovorom:

„Tudi jaz čakam in vesili me, da sedaj nisem več sam.“ On pa bi rekel:

„Veseli te, da bom tudi jaz obsojen in najbrž tudi ustreljen?“

Samo, da sva zdaj dva in dvema je laže kot enemu. In oba sva vredna pomilovanja. Tako mlada sva še.“

„Mogoče je to dobro,“ bi ugovarjal Zarko, „da sva mlada. Mladi laže umirajo kakor stari.“

„Zakaj?“ bi bil radoveden Bračko.

„Ker niso še nič doživeli, ker ne vedo, kakšno je življenje, ker ne vedo, da je živeti pravzaprav lepo, neskončno lepo!“

„Prav zato sem jaz drugačnega mnenja,“ bi mu nasprotoval Bračko. „Glej, umreti morava, ko še življenja poskusila nisva. Vse bi se moralo biti pred nama: poklic, življensko delo, ustvarjanje, ženske, otroci in družina pozneje, ves svet in njegove lepote, lepote narave in lepote človeka, vse vse je sedaj izgubljeno za naju!“

„To je resnica,“ bi moral priznati Zarko. „Toda, pomisli, Bračko, da je sedaj vojna in da ljudje umirajo v stotinah, tisočih in milijonih in da sva midva samo neznan del te grozljive celote. In še na to pomisli, da umirava vede, skoraj hote, ker se nisva hotela ukloniti, in da je to pravzaprav nekaj velikega.“

„Na vse sem že mislil, vse to sem že nešteto krat premlel, ko sem bil sam, Zarko. Vse to sem si dopovedoval. Toda, ko pomislim na smrt, me vseeno prevzame groza. Umreti ni lahko.“

„Soglašam s teboj. Toda, ne pozabi: nekoč bi tako moral umreti, pozneje. Nama bodo samo skrajšali pot do tja. Nič drugega.“

„Saj. Vsemu pritrujem, v vsem imaš prav. Ampak meni je kljub temu hudo, hudo mi je ...“

Tedaj bi rekel Zarko, ki bi vedel, da je bolje nehati s tem pogovorom:

„Pustiva to, Bračko. Govoriva raje o čem drugem. Ali pa: več kaj? Poskušaj pogledati skozi tisto zamreženo okence. Morda bi se dalo vseeno videti skozenj.“

Bračko je ubogal Zarka (se pravi samega sebe) in stopil na pograd ob vzglavju in res z glavo dosegel zamreženo okno. Čudno, da se v teh dneh ni spomnil okna. Zdel je samo tu, na tem pogradu in premišljeval.

Srce se mu je skrčilo od veselja, ko je opazil za mrežo košček svetlega neba. Zunaj je moralo biti čudovito lepo jasno. Sonce prav gotovo močno pripeka in mogoče se kakor za šalo lovi veter med hišami.

Bračko je prisluhnul. Da, resnično sliši oddaljeno mrmanje ulic, tisto značilno mrmanje, podobno brnenju v čebelnem panju. Sem in tja se je doplazilo k njegovim ušesom hupanje avtomobila in zamolklo drdranje tramvaja.

Življenje!

(nadaljevanje prihodnjič)